

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Wiązowna**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wiązowna w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Wiązowna w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	20
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Wiązowna	25
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	25
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	27
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wiązowna	49
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	49
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.....	51
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	52
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	55

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	56
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	57
Spis tabel	59
Spis wykresów	60

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

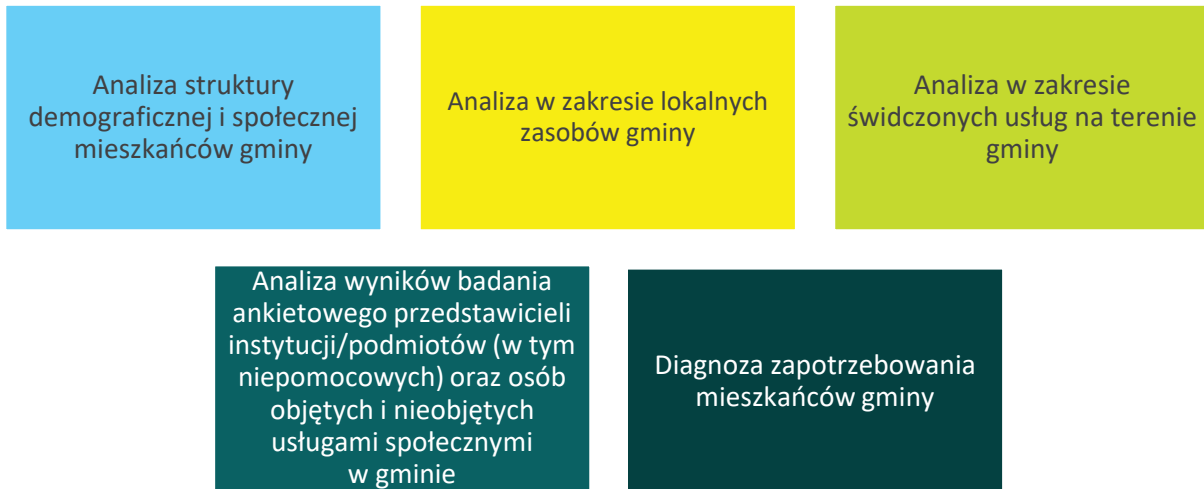
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy wiejskiej Wiązowna w powiecie otwockim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Wiązowna oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Wiązowna zamieszkiwało na koniec 2023 roku 16 002 osób z czego 8 170 to kobiety a 7 832 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności: 3 962 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 9 111 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, 2 929 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody gminy per capita są wyższe od średniej powiatowej i wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców przewyższa średnią wskaźnika dla powiatu i przewyższa średnią wskaźnika dla województwa. Świadczy to o wysokim potencjale rozwoju ekonomicznego gminy.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy w maju 2024 r. było zarejestrowanych 64 organizacji pozarządowych, w tym 7 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: biblioteka publiczna, gminny ośrodek kultury, dwie przychodnie rodzinne.

W gminie Wiązowna zlokalizowane są następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): centrum usług społecznych, środowiskowy dom samopomocy, dzienny dom pomocy, warsztat terapii zajęciowej, klub integracji społecznej, spółdzielnia socjalna, 4 świetlice środowiskowe, 2 kluby młodzieżowe i Klub senior+.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez CUS w Gminie Wiązowna pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 111 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 91 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez CUS w Gminie Wiązowna w 2023 r. należy wymienić następujące: długotrwałą lub ciężką chorobę (66 rodzin), ubóstwo (64 rodziny), niepełnosprawność (56 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (32 rodziny), potrzebę ochrony macierzyństwa (13 rodzin).

W 2023 roku w gminie Wiązowna przeprowadzono 193 wywiady środowiskowe które objęły 148 rodzin, liczących łącznie 288 osób. Praca socjalna została skierowana do 231 rodzin, w których znajdowało się łącznie 442 osoby. W tym samym roku nie zawarto kontraktów socjalnych.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 2 929, co stanowiło 18,30% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 51 rodzin spośród osób starszych z czego 35 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 75 członków tych rodzin, co stanowi 0,47% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Wiązowna usługi opiekuńcze świadczone dla 38 osób na łączną kwotę 335 594 zł.

Na terenie gminy znajdują się: Dzienny Dom Senior + i Klub Senior +.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiązowna dobrze wspiera osoby starsze (24% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Wiązowna osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (28% ankietowanych) niż wystarczające (24% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (34% wystarczające, 22% niewystarczające).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Wiązowna jest trudne (33% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Wiązowna z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- teleopieki.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Wiązowna zamieszkiwało 1 482 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 56 rodzin zamieszkujących gminę Wiązowna, w których żyło łącznie 80 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano jeden zasiłek okresowy w kwocie 776 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców opinie na temat jakości wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera osoby z niepełnosprawnościami (19% ankietowanych) niż dobrze wspiera (13% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (28% dobrze wspiera, 14% źle wspiera).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Wiązowna dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (26% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Wiązowna jest trudne (31% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- działań rehabilitacyjnych
- dziennych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- pracy socjalnej.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 2 rodzinom, obejmującym 2 osoby, co stanowi 0,01% populacji.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiązowna źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (31% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Wiązowna osobom w kryzysie bezdomności są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (44% ankietowanych) niż wystarczające (15% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (30% wystarczające, 22% niewystarczające).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Wiązowna jest trudne (41% beneficjenci usług społecznych, 18% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Wiązowna w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- schronisk dla osób bezdomnych.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownia, ogrzewalnia
- schronisko dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk CUS w gminie Wiązowna wskazuje, że w 2023 roku 66 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 10 rodzin, w których funkcjonowały 13 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina nie przeznaczyła środków, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 85 677 złotych. W 2023 roku przyznano 5 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby kwotę 8 817 zł.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Wiązowna funkcjonują:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych, który oferuje 25 miejsc.
- warsztat terapii zajęciowej, w których uczestniczy 26 osób niepełnoprawnych intelektualnie
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w gminie Wiązowna dla 1 osoby, której przyznano świadczenie, w wysokości 22 080 zł.

Ocena o poziomie wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wiązowna jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera (26% ankietowanych) niż dobrze (24% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (28% dobrze, 24 źle).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wiązowna są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Wiązowna jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Wiązowna w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Wiązowna w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Wiązowna, zamieszkiwało 3 962 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 24,76% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 13,23% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 162 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 11 i stanowiły 26,83% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dzieci było 15 było i stanowiły 36,59% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dzieci było 10 i stanowiły 24,39% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dzieci było 5 i stanowiły 12,20% wszystkich rodzin, rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 15 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 47 osób.

W 2023 r. w gminie Wiązowna świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 50 dzieci co stanowiło koszt 37 519 zł. Pracą 2 asystentów rodziny objęto 20 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 116 309 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 3 733 270 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i są to: 4 świetlice środowiskowe, 2 kluby młodzieżowe.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiązowna dobrze wspiera rodziny z dziećmi (50% beneficjenci usług społecznych, 48% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego raczej przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Wiązowna są wystarczające (24% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wśród mieszkańców gminy Wiązowna przeważa opinia o tym, że uzyskanie usług dla rodzin z dziećmi jest łatwe (31% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Wiązowna w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wiązowna w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Trzech na czterech badanych przedstawicieli instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji, natomiast dla wszystkich badanych jej definicja jest zrozumiała.

Trzech z czterech przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego osoby starsze, rodziny z dziećmi, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Wiązowna to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak partnerów społecznych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej gotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej gotowe.

Dwóch z czterech przedstawicieli badanych instytucji w gminie Wiązowna słyszało o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych i pozytywnie je oceniają. Jeden z czterech przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Trzech z czterech przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY WIĄZOWNA W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Wiązowna wyniosła 16 002 osób. Przyrost naturalny w gminie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -35 osób. W 2023 roku saldo migracyjne jest dodatnie i wynosi 348 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 51,06% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Wiązowna w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	16 002	15 847	11 658
Gęstość zaludnienia	156,7	311,5	234,9
Przyrost naturalny	-35	-56	-30
Saldo migracji	348	72	31
Kobiety na 100 mężczyzn	104	106	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	3 962, 24,76%	3 232, 21,1%	2 341, 19,79%
w tym K	1 920	1 587	1 139
w tym M	2 042	1 645	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	9 111, 56,94%	8 937, 56,4%	6 753, 58,08%
w tym K	4 374	4 696	3 589
w tym M	4 737	4 242	3 164
Liczba i % osób 65+	2 929, 18,30%	3 678, 22,5%	1 672, 22,13%
w tym K	1 876	2 416	1 672
w tym M	1 053	1 262	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności gminy Wiązowna wskazuje na proces odmładzania się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 32osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 76 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 74 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 24,5%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 18,30%, w tym dla kobiet 11,72%, a dla mężczyzn 6,58%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Wiązowna w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	8 845,11 zł	7 345,17 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	4 796,98 zł	3 699,27 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	162	129,25	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Wiązowna w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita są wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższa wskaźniki dla powiatu i województwa. Świadczy to o potencjale rozwoju ekonomicznego gminy.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Wiązowna w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	64	55,6	38
NGO/ 1000 mieszk.	4	3,15	3,41
Frekwencja w wyborach samorządowe	62,39%	61,0%6	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarne	85,40%	81,9%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Wiązowna w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO są one wyższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość obu wskaźników jest wyższa od średnich powiatowych i wojewódzkich. Jest to dobry prognostyk dla tworzenia w gminie silnej społeczności obywatelskiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Wiązowna funkcjonuje jedna jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. centrum usług społecznych, środowiskowy dom samopomocy.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Wiązowna

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Centrum Usług Społecznych	Radiówek 25/1, 05-462 Wiązowna	Urząd Gminy	14	11 033 479 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Napoleońska 53 A, 05-408 Glinianka	Urząd Gminy	5	678 570	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS.

Zapewniają one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Wiązowna

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	64
Koła Gospodyń Wiejskich	7
Spółdzielnia socjalna	1
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	1
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Wiązowna funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 64, co stanowi największą grupę w tej kategorii. Wśród nich działa także 7 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną. Natomiast na terenie gminy funkcjonują klub integracji społecznej, spółdzielnia socjalna oraz warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Wiązowna

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	18
Kultura	8
Edukacja	3
Zdrowie	3
Pomoc społeczna	2
Bezpieczeństwo	4
Rozwój lokalny	5
Ekologia	3

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Demokracja	2
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	1
Działalność międzynarodowa	1
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	50

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-wiazowna-141708?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Wiązowna w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 64 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 50 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze rozwoju sportowym, kulturalnym i społeczności lokalnych.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Wiązowna

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Biblioteka Publiczna Gminy Wiązowna	ul. Kościelna 41, 05-462 Wiązowna	Gmina Wiązowna	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
"Pawilon kultury" Gminny Ośrodek Kultury w Wiązownie	ul. Lubelska 53, 05-462 Wiązowna	Gmina Wiązowna		Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Zespołowa Praktyka Lekarzy Rodzinnych w Wiązownie	ul. Lubelska 36 05-462 Wiązowna	Podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Praktyka Lekarza Rodzinnego w Gliniance	ul. Napoleońska 53 05-408 Glinianka	Podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Wiązowna. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://tuwiazowna.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Wiązowna. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji oraz czytelnicze, wspierając rozwój społeczności lokalnej. W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: biblioteka publiczna, gminny ośrodek kultury, dwie przychodnie rodzinne.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Wiązowna w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	193	288,125	265
- świadczenia pieniężne	111	201,125	154
- świadczenia niepieniężne	91	117,5	131
Liczba rodzin	310	294	260
Liczba osób w rodzinach	625	527	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS Wiązowna (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	29,68%	25,45%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	45,66%	52,20%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	24,66%	22,35%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	48,40%	45,08%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	51,60%	54,92%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS Wiązowna (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez CUS w Gminie Wiązowna pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 111 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 91 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w centrum usług społecznych w gminie Wiązowna w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	64	109	20,65%	0,68%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	2	2	0,65%	0,01%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	42	4,19%	0,26%
- w tym wielodzietność	2	11	0,65%	0,07%
Bezrobocie	13	29	4,19%	0,18%
Niepełnosprawność	56	80	18,06%	0,5%
Długotrwała lub ciężka choroba	66	104	21,29%	0,65%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	32	95	10,32%	0,59%
- w tym rodziny niepełne	14	40	4,52%	0,25%
- w tym rodziny wielodzietne	11	55	3,55%	0,34%
Przemoc domowa	1	2	0,32%	0,01%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	10	13	3,23%	0,08%
Narkomania	2	3	0,65%	0,02%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	4	0,65%	0,02%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	1	1	0,32%	0,01%
Sytuacja kryzysowa	4	12	1,29%	0,07%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez CUS w Gminie Wiązowna w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 66 rodzin
- ubóstwo dotknęło 64 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 56 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 32 rodzin, w tym 14 rodzin niepełnych oraz 11 rodzin wielodzietnych
- bezrobocie dotknęło 13 rodzin

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 13 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których były 2
- alkoholizm wystąpił u 10 rodzin
- sytuacja kryzysowa wystąpiła u 4 rodzin
- bezdomność dotknęła 2 rodziny
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła u 2 rodzin
- narkomania dotknęła 2 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęły 1 rodzinę
- sieroctwo, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 34 osobom na łączną kwotę 223 141 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymały 32 osoby na sumę 210 036 zł.
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 2 osobom na kwotę 13 105 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 28 osobom na łączną kwotę 60 385 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 10 zasiłków o wartości 19 818 zł.
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 5 zasiłków na łączną kwotę 8 817 zł.
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 1 zasiłek na sumę 776 zł.

W 2023 roku gmina Wiązowna zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 93 osobom na łączną kwotę 216 752 zł.

Gmina Wiązowna posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 12 834 424 zł w tym w budżecie CUS 11 033 479 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Wiązowna dysponowała 6 mieszkaniami komunalnymi. W ciągu roku złożono 45 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 3 osoby.

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają umieszczenia w takiej placówce są kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 10 a gmina poniosła koszty w wysokości 416 451 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

W gminie Wiązowna zlokalizowane są 3 ośrodki wsparcia. Dysponują one 81 miejscami z których korzysta 67 osób, a ich budżet za 2023 rok wyniósł 1 800 945 zł. W placówkach zatrudnionych jest 21 osób.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Wiązowna przeprowadzono 193 wywiady środowiskowe które objęły 148 rodzin, liczących łącznie 288 osób. Praca socjalna została skierowana do 231 rodzin, w których znajdowało się łącznie 442 osoby. W tym samym roku nie zawarto kontraktów socjalnych.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 2 929, co stanowiło 18,30% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 51 rodzin spośród osób starszych z czego 35 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 75 członków tych rodzin, co stanowi 0,47% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Wiązowna usługi opiekuńcze świadczone dla 38 osób na łączną kwotę 335 594 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 dzienny dom pomocy z 32 miejscami z których korzysta 41 osób. Na terenie gminy znajduje się: Dzienny Dom Senior + i Klub Senior+.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Wiązowna zamieszkiwało 1 482 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 56 rodzin zamieszkujących gminę Wiązowna, w których żyło łącznie 80 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano jeden zasiłek okresowy w kwocie 776 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 2 rodzinom, obejmującym 2 osoby, co stanowi 0,01% populacji.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk CUS w gminie Wiązowna wskazuje, że w 2023 roku 66 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 10 rodzin, w których funkcjonowały 13 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina nie przeznaczyła środków, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 85 677 złotych. W 2023 roku przyznano 5 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 8 817 zł.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Wiązowna funkcjonują:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych, który oferuje 25 miejsc.
- warsztat terapii zajęciowej, w których uczestniczy 26 osób niepełnoprawnych intelektualnie
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w gminie Wiązowna dla 1 osoby, której przyznano świadczenie, w wysokości 22 080 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Wiązowna, zamieszkiwało 3 962 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 24,76% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 13,23% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 162 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 11 i stanowiły 26,83% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 15 i stanowiły 36,59% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 10 i stanowiły 24,39% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 5 i stanowiły 12,20% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 15 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 47 osób.

W 2023 r. w gminie Wiązowna świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 50 dzieci co stanowiło koszt 37 519 zł. Pracą 2 asystentów rodziny objęto 20 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 116 309 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 3 733 270 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i są to: 4 świetlice środowiskowe, 2 kluby młodzieżowe.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY WIĄZOWNA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie **mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Wiązowna wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

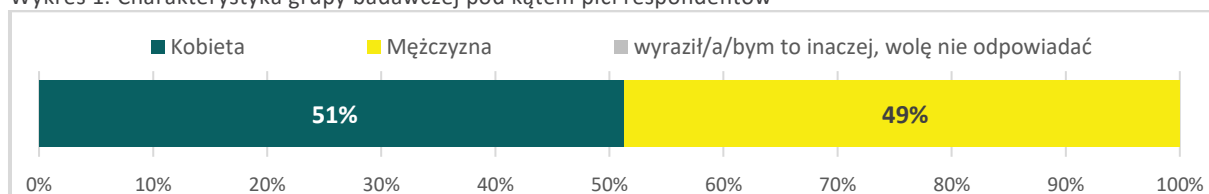
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych oraz mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

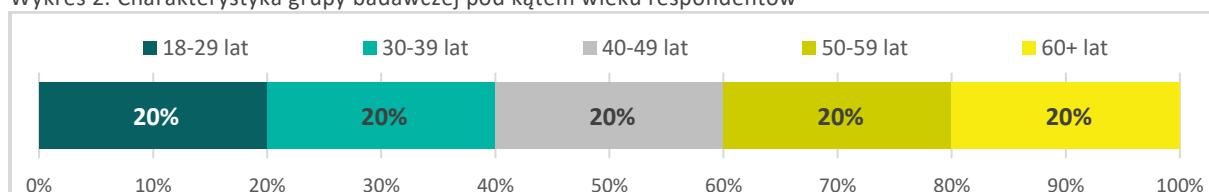
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły % badanych).

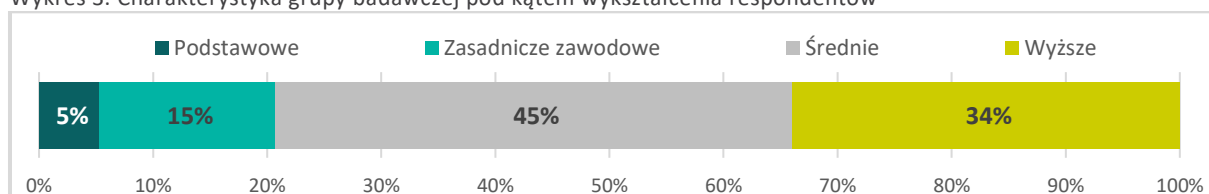
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

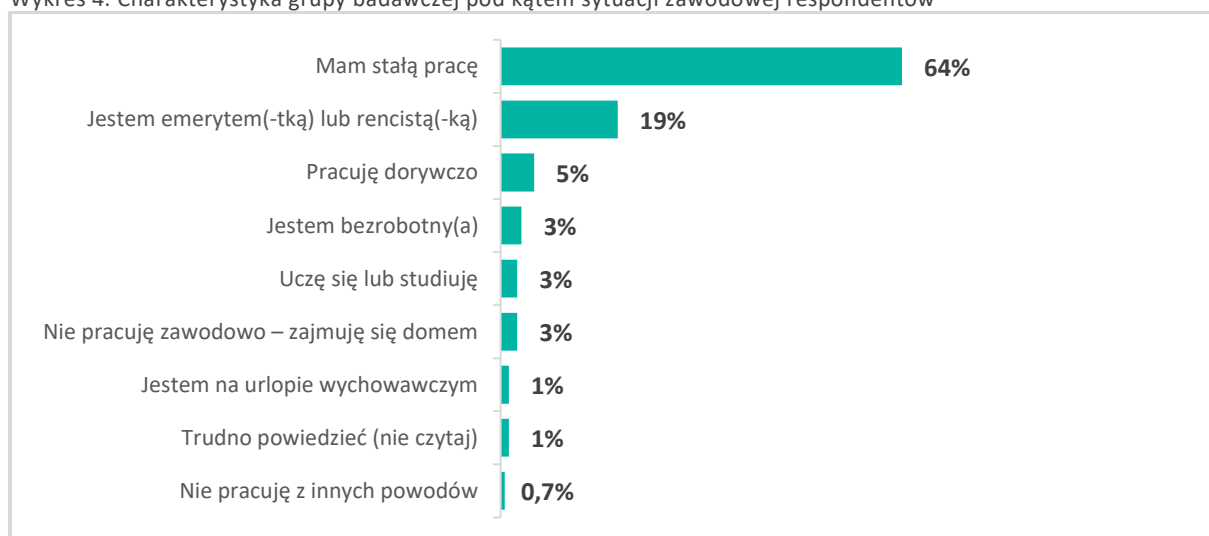
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem średnim (45% badanych) i średnim (34% badanych).

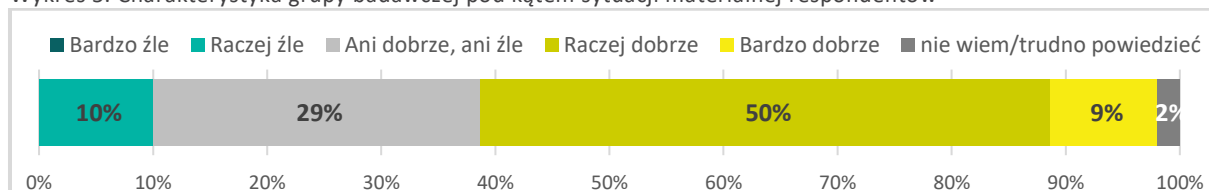
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (64% badanych).

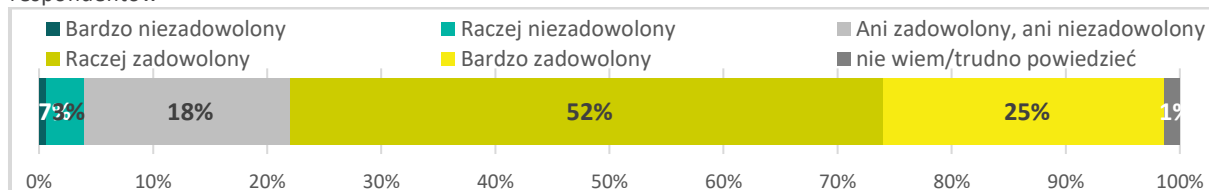
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (50% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (29% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

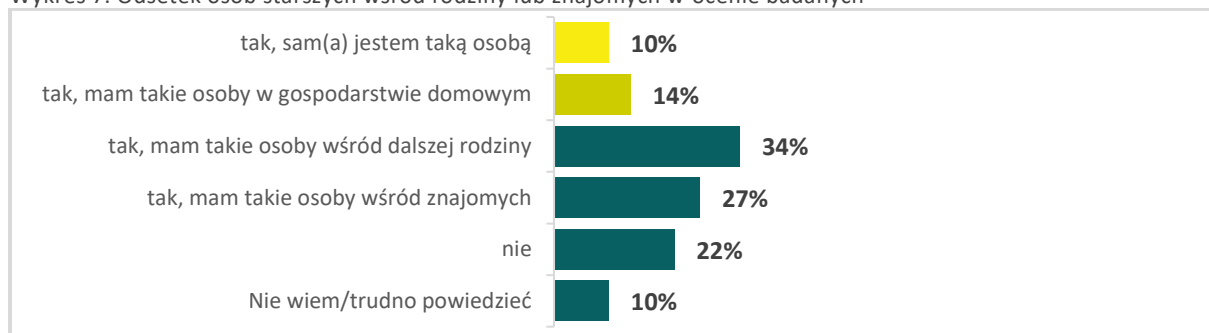
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (52% badanych) oraz bardzo zadowoleni (25% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Wiązowna.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

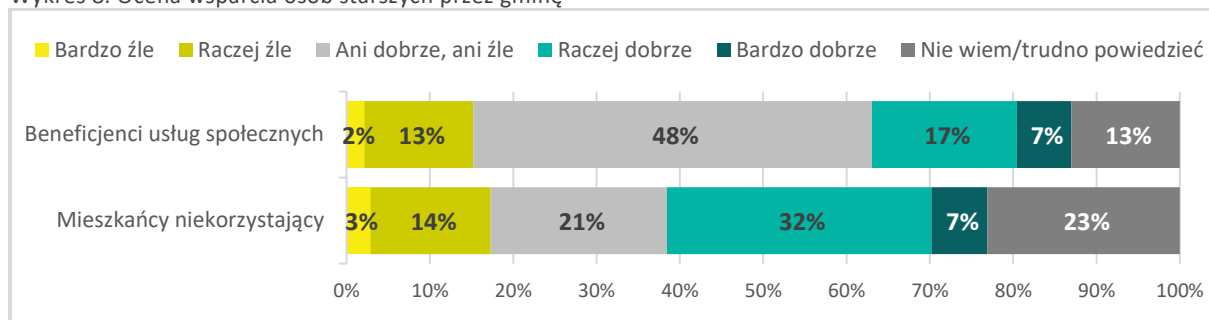
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiązowna 10% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 14% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 34% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 27% wśród znajomych.

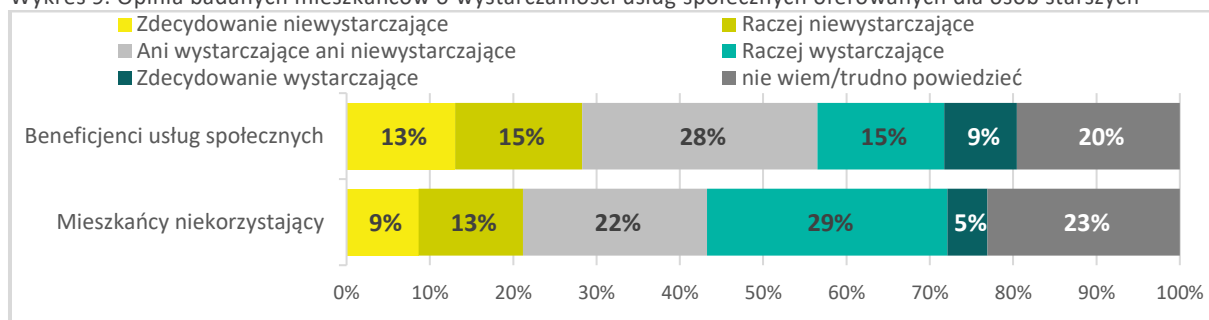
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiązowna dobrze wspiera osoby starsze (24% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

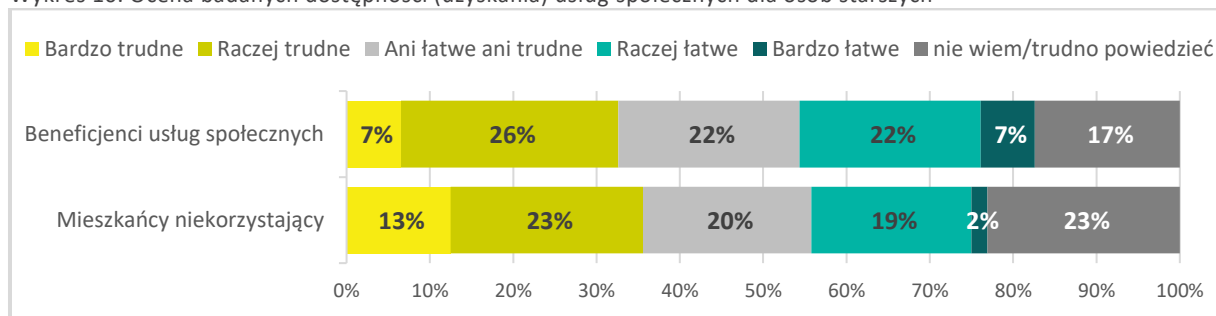
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Wiązowna osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (28% ankietowanych) niż wystarczające (24% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (34% wystarczające, 22% niewystarczające).

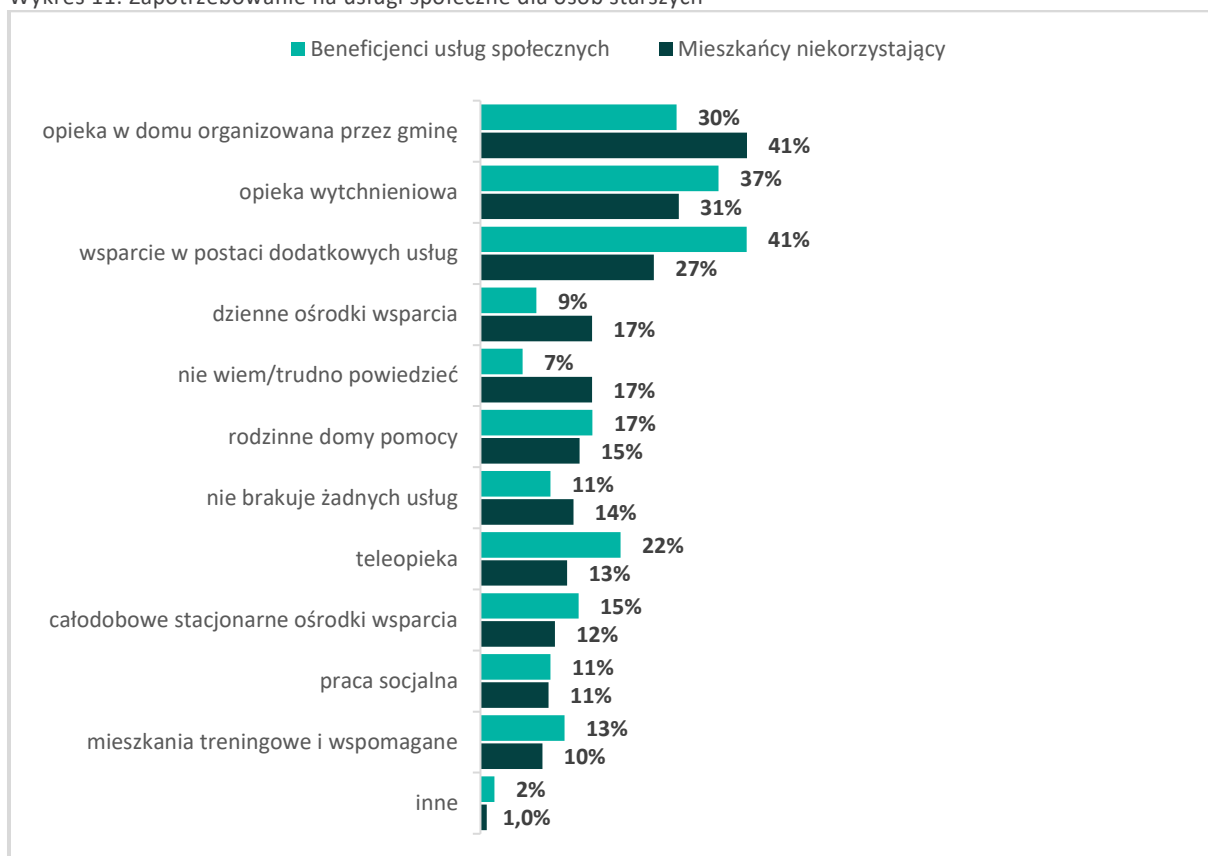
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Wiązowna jest trudne (33% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

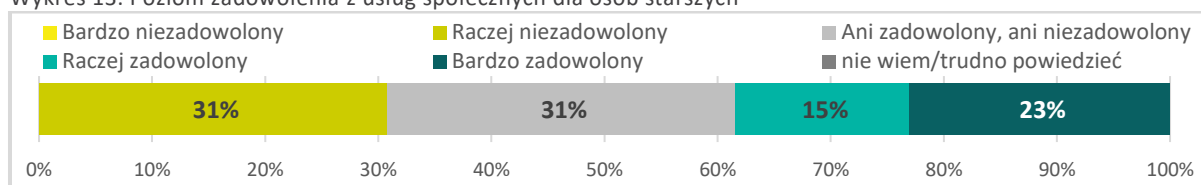

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Wiązowna z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- teleopieki.

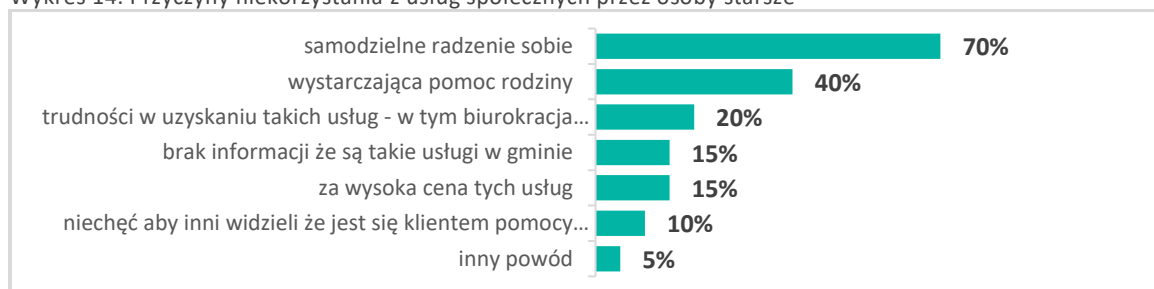
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Wiązowna korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (38% zadowolonych do 31% niezadowolonych).

Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (70% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (40% ankietowanych), trudności w uzyskaniu takich usług w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje. (20% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

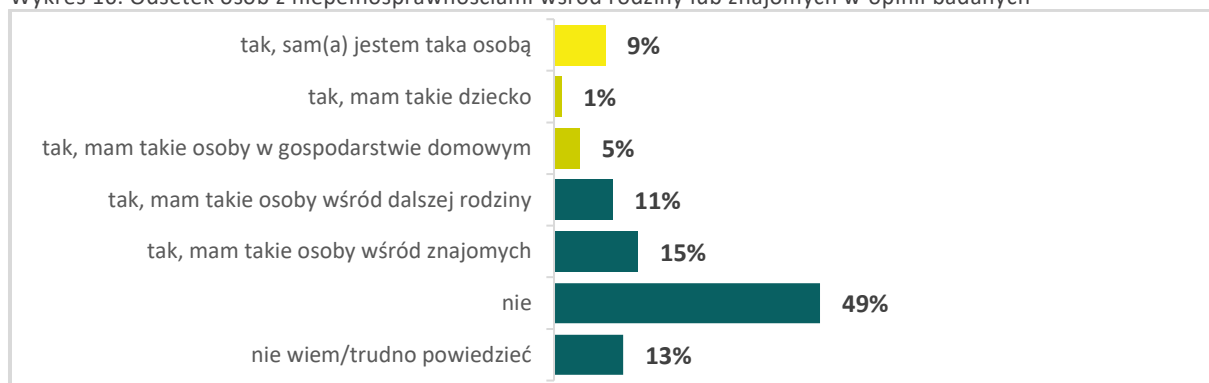
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

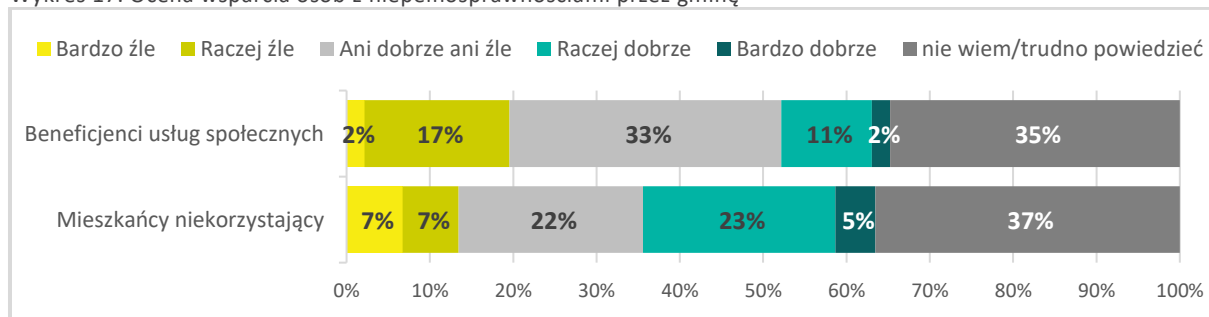
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiązowna 9% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 1% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 5% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 15% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

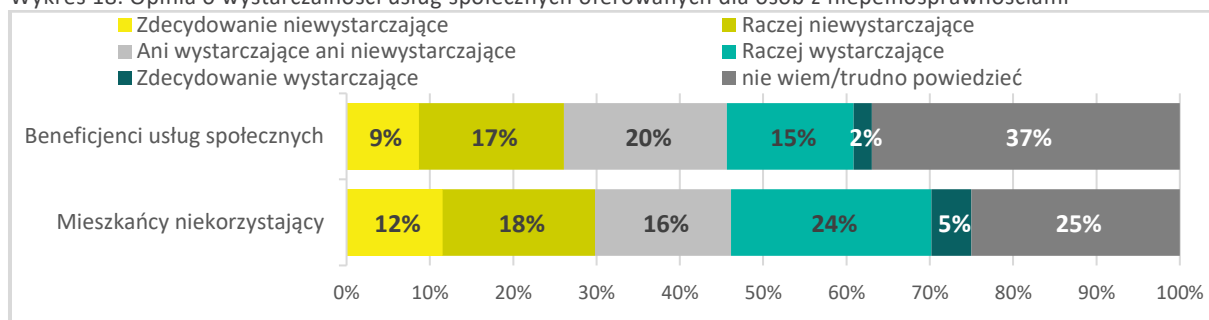

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców opinie na temat jakości wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera osoby z niepełnosprawnościami (19% ankietowanych) niż dobrze

wspiera (13% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (28% dobrze wspiera, 14% źle wspiera).

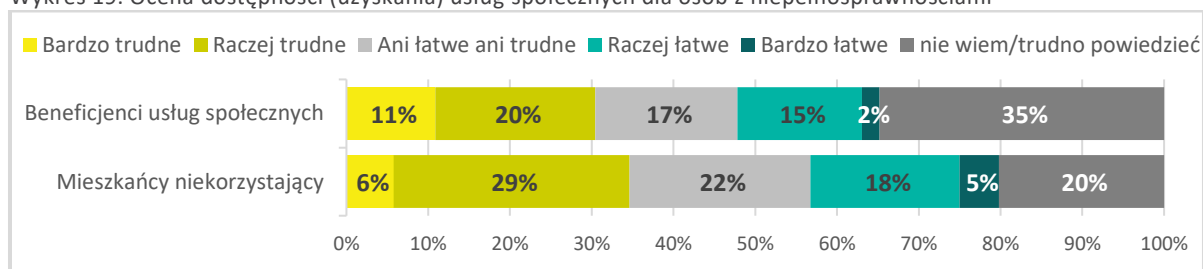
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Wiązowna dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (26% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

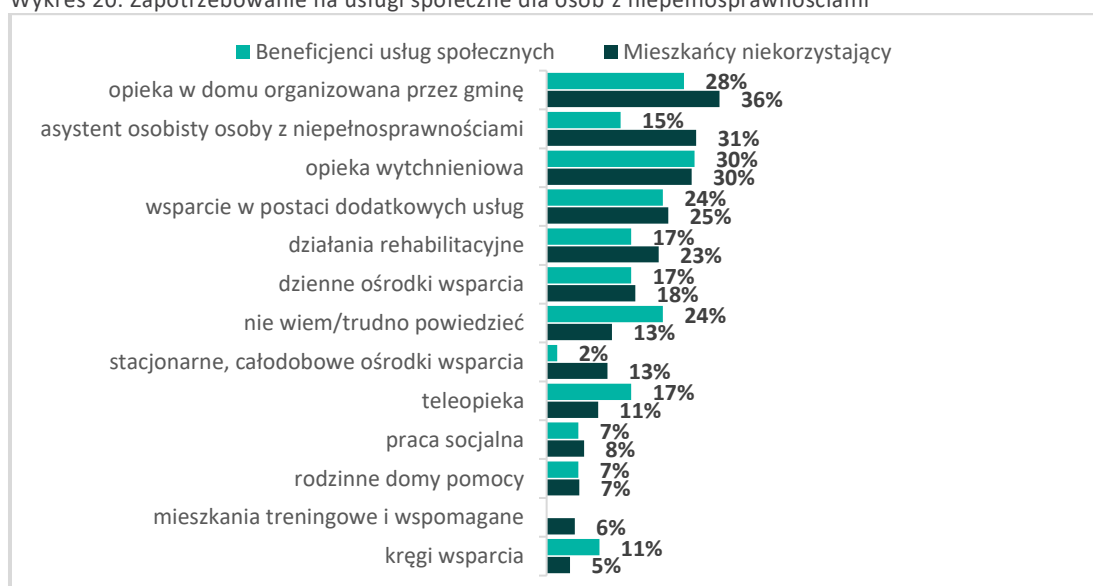
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Wiązowna jest trudne (31% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

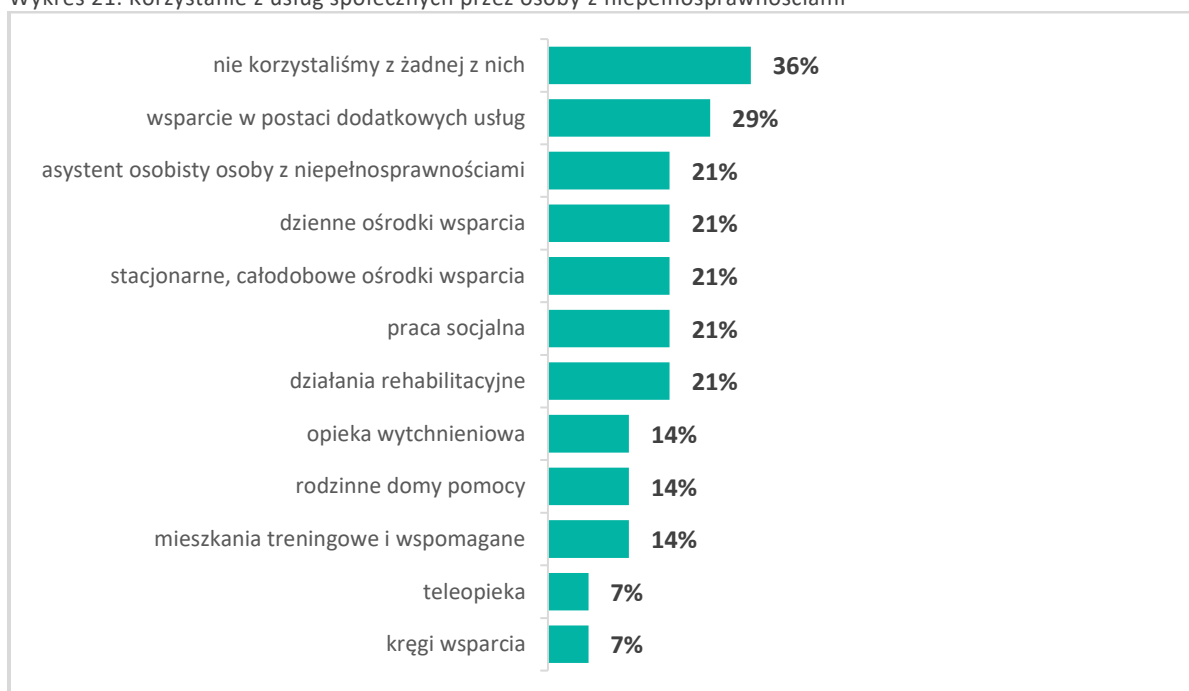

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

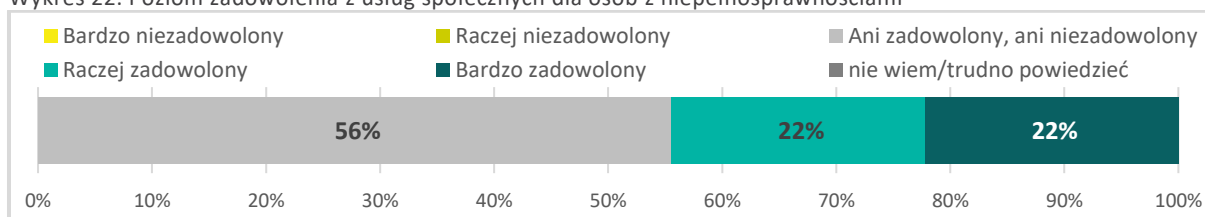

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- działań rehabilitacyjnych
- dziennych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- pracy socjalnej.

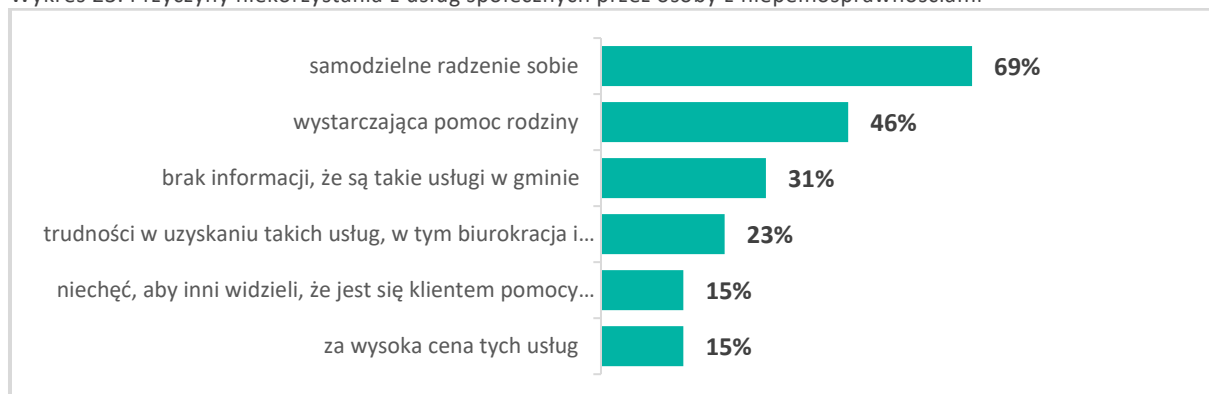
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Wiązowna, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (44% zadowolonych).

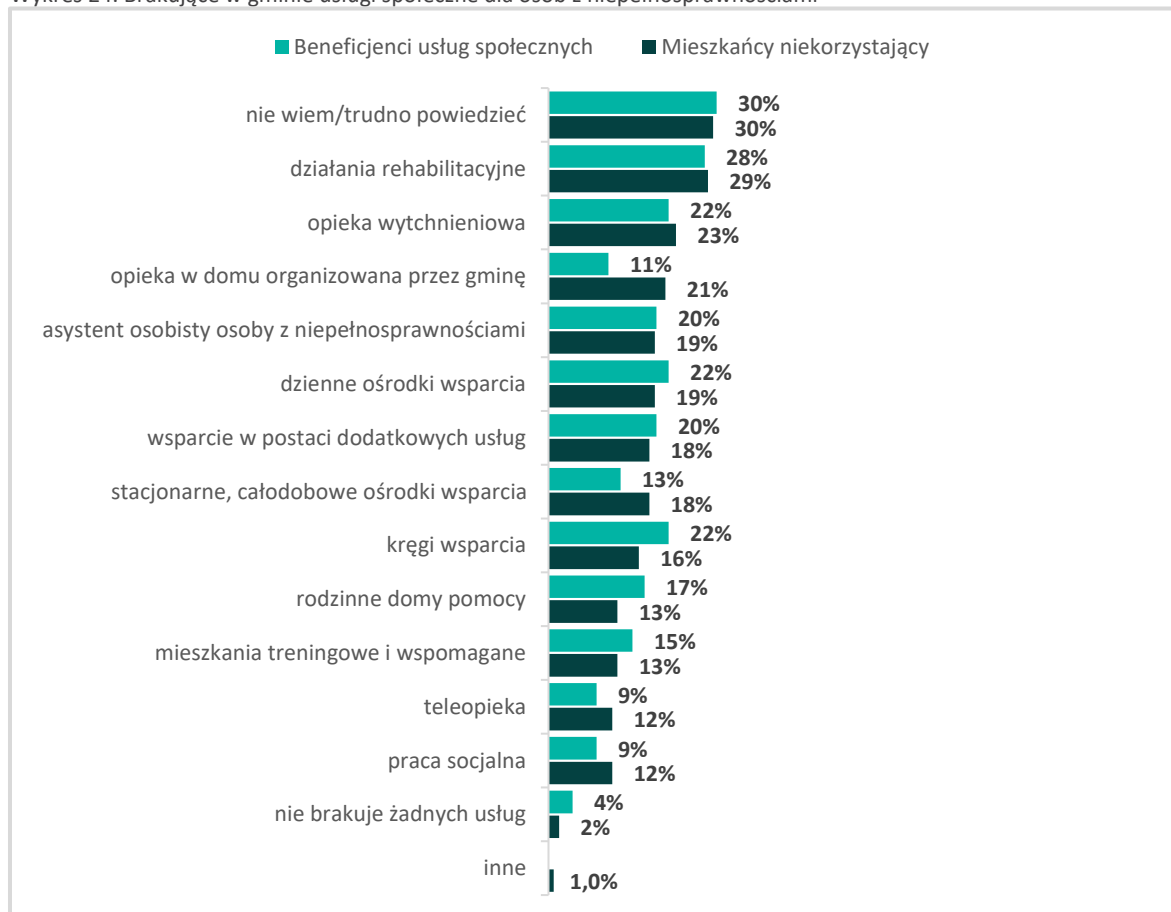
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (69%) oraz brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (31%).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

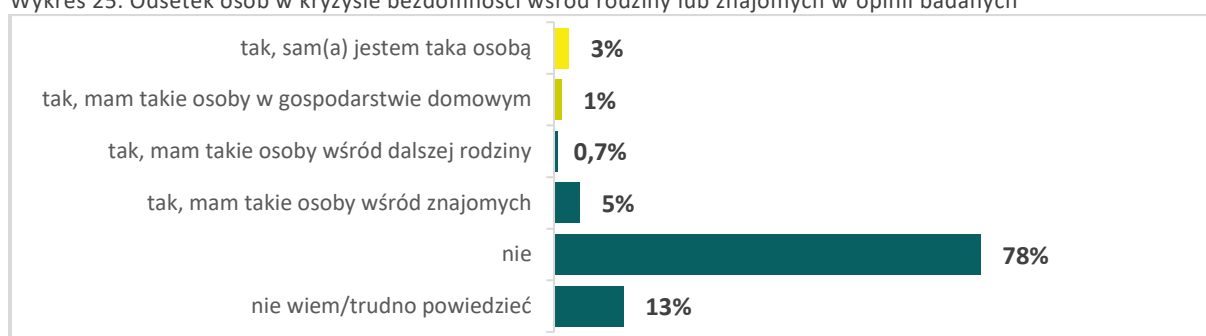
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

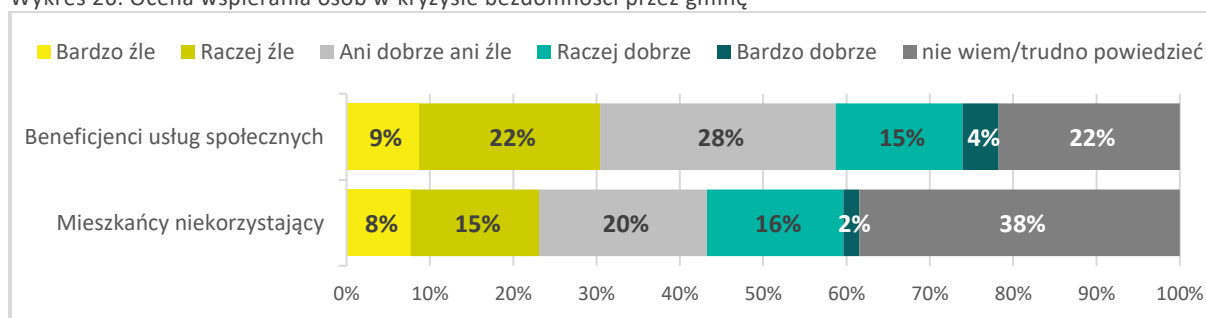
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiązowna 3% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 1% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 0,7% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 5% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

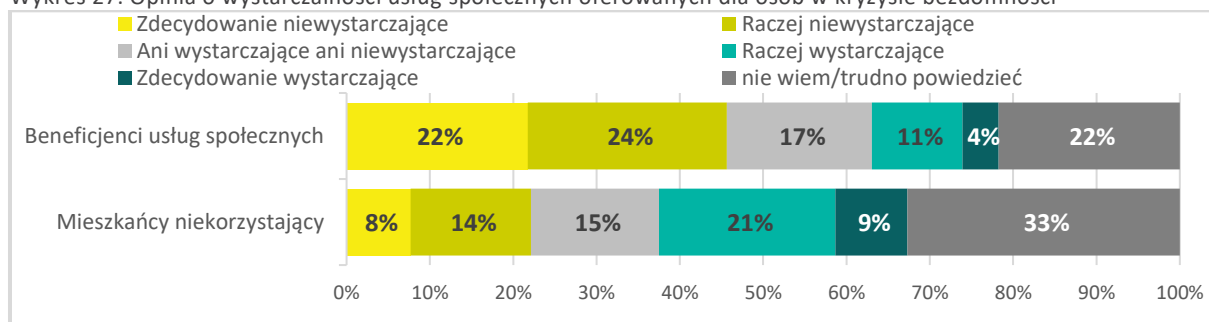
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiązowna źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (31% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

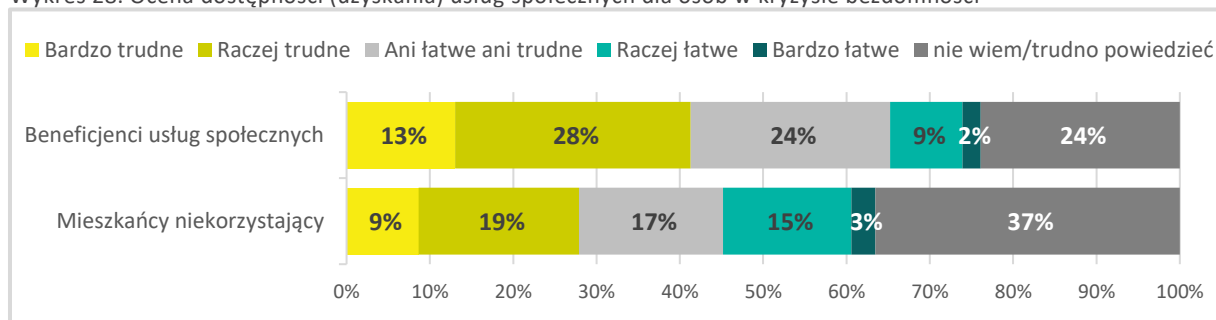
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Wiązowna osobom w kryzysie bezdomności są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (44% ankietowanych) niż wystarczające (15% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (30% wystarczające, 22% niewystarczające).

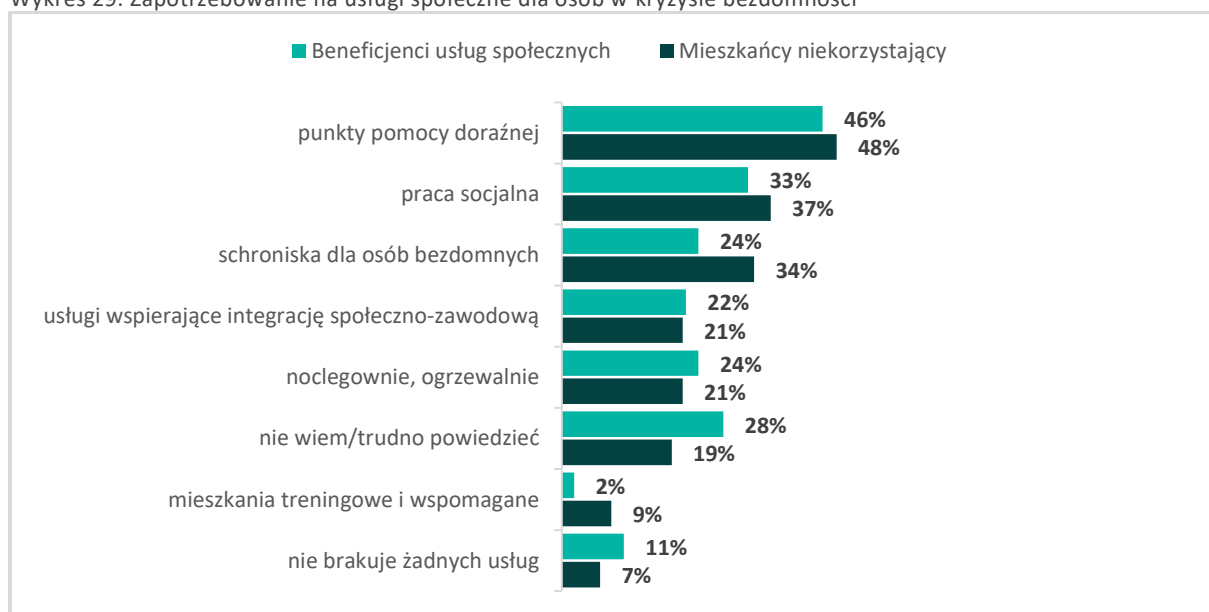
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

w kryzysie bezdomności na terenie gminy Wiązowna jest trudne (41% beneficjenci usług społecznych, 18% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

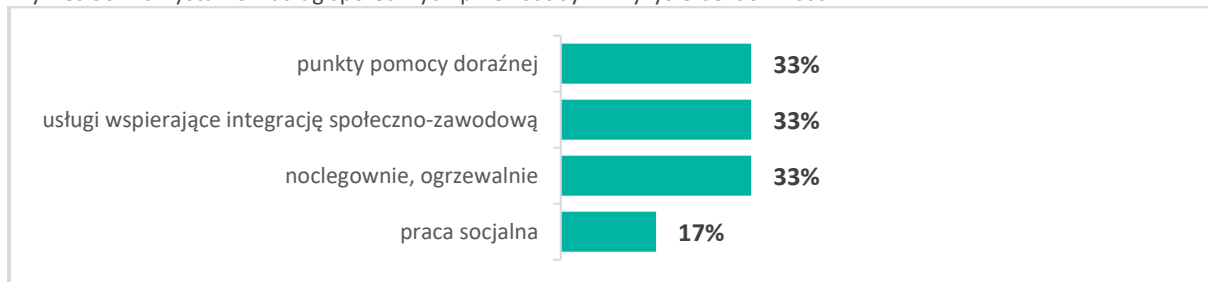

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

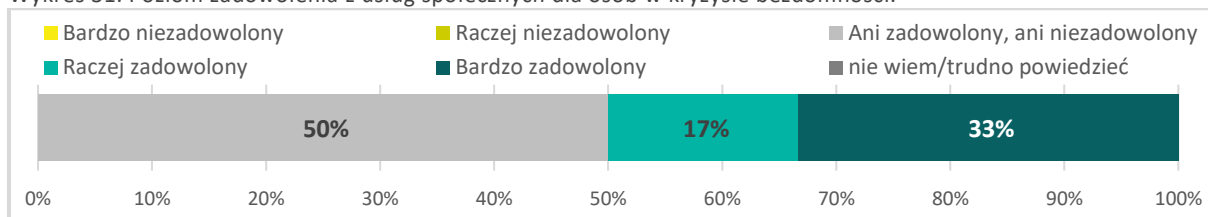

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Wiązowna w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźne
- schroniska dla osób bezdomnych.

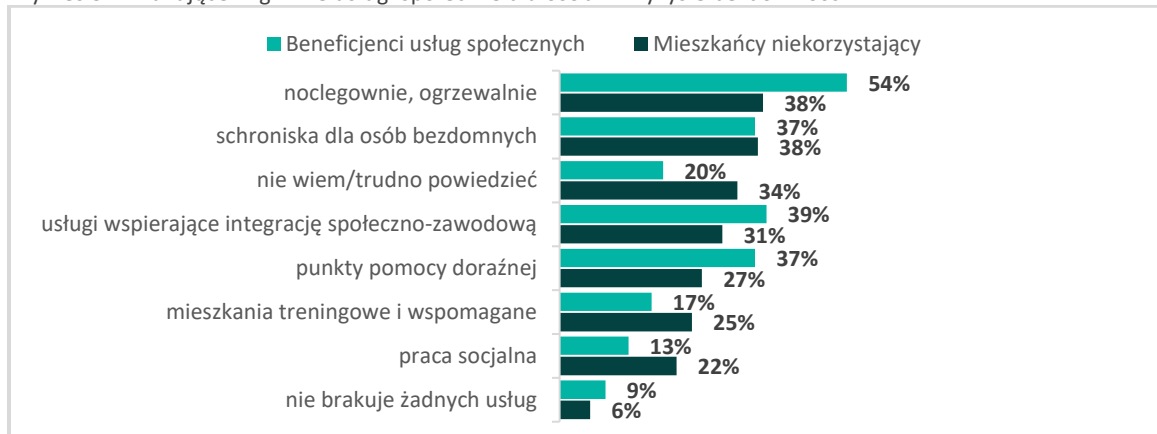
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich zadowolone.

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

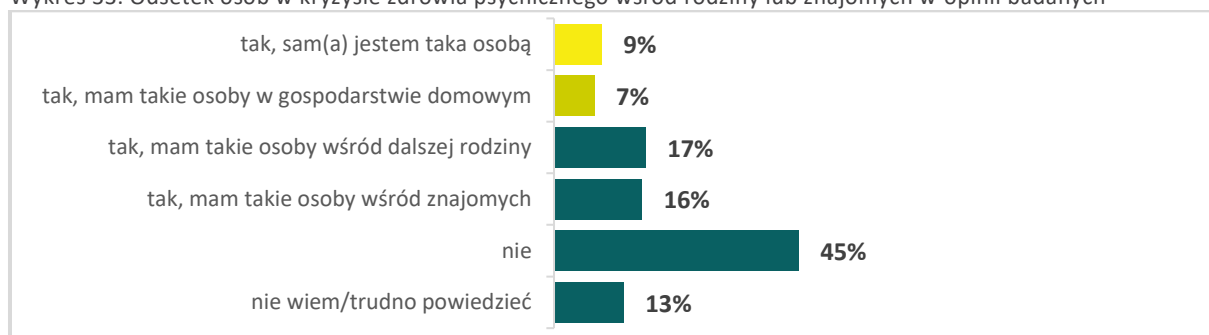
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

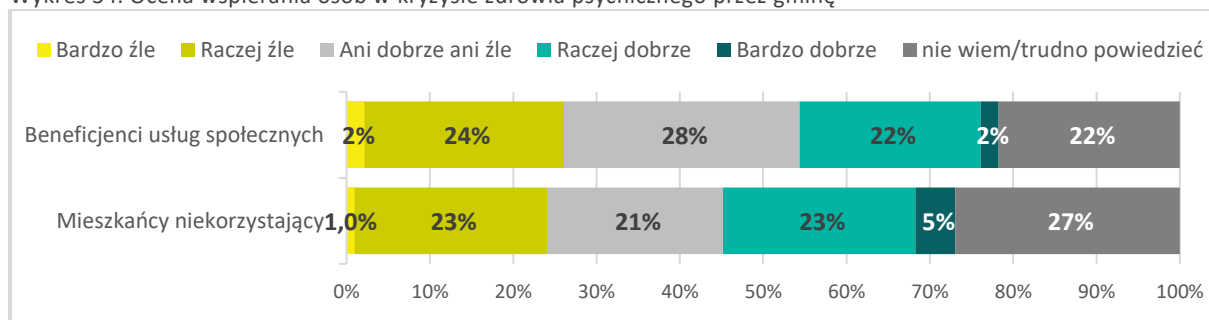
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 9% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 17% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 16% wśród znajomych.

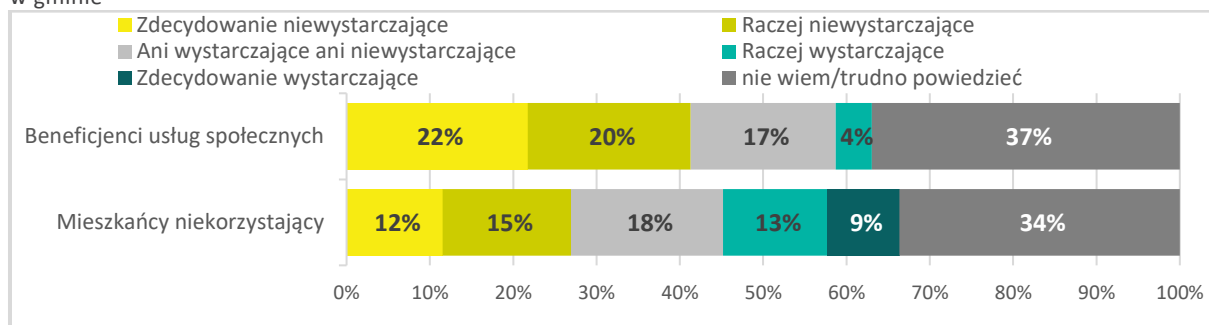
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ocena o poziomie wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wiązowna jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera (26% ankietowanych) niż dobrze wspiera (24% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (28% dobrze wspiera, 24% źle wspiera).

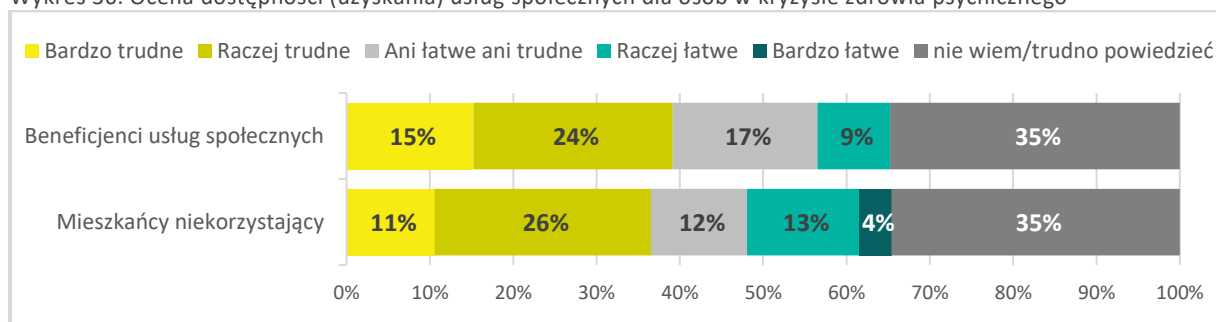
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wiązowna są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

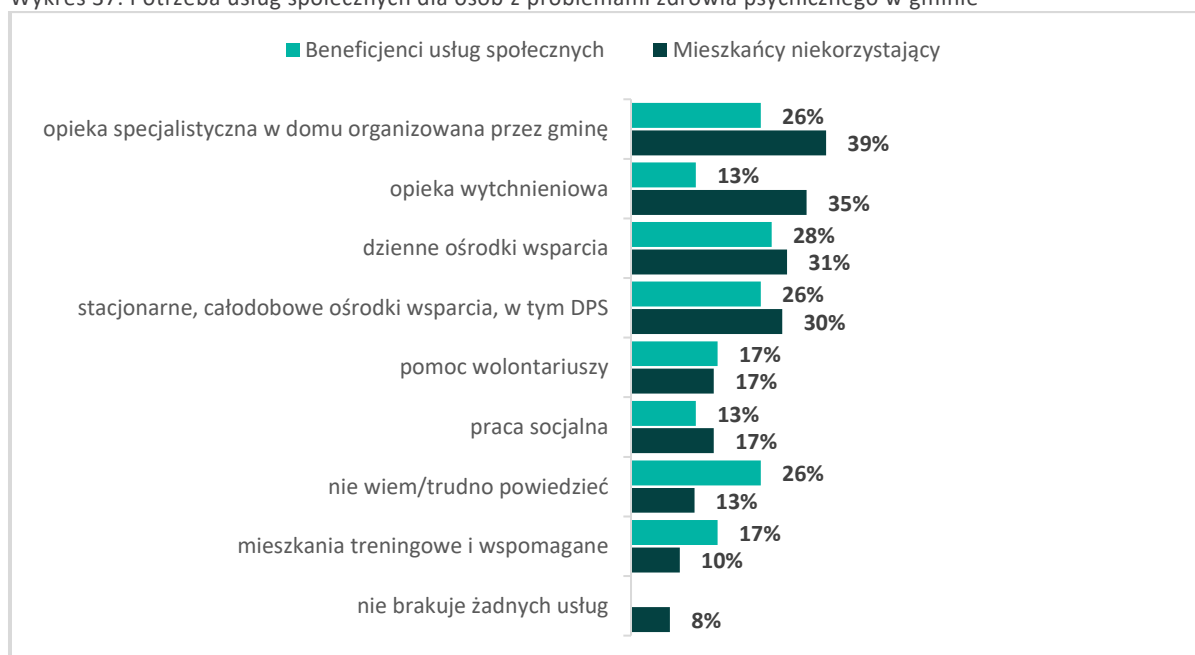
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Wiązowna jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

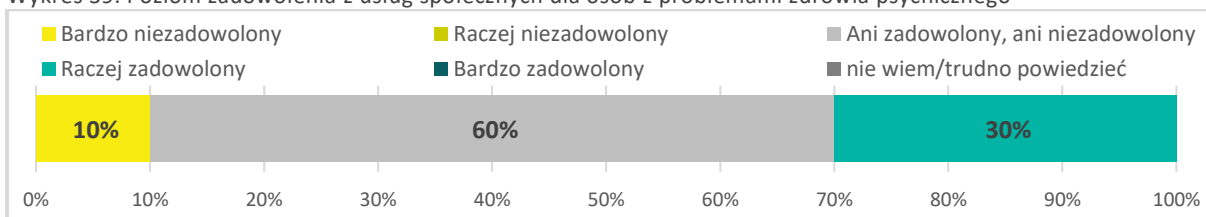

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Wiązowna w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

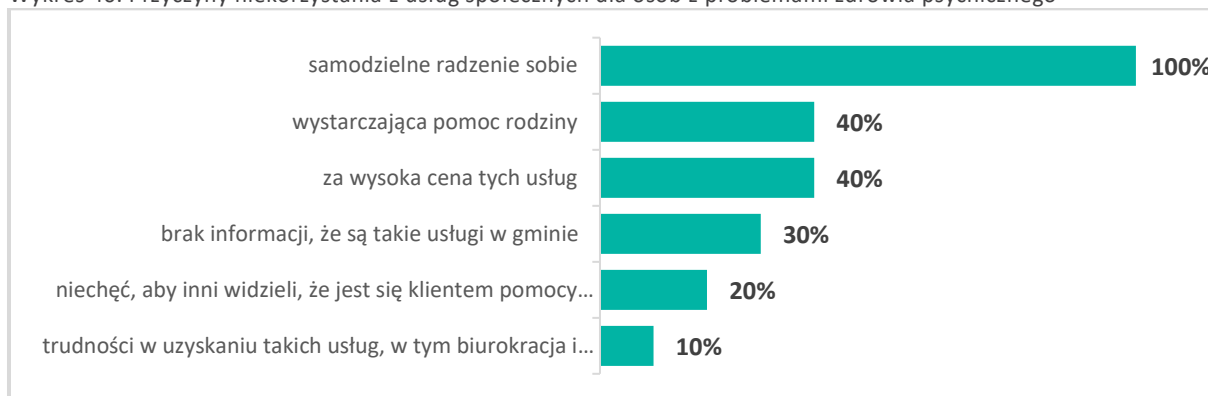
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Wiązowna korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (30% zadowolonych do 10% niezadowolonych).

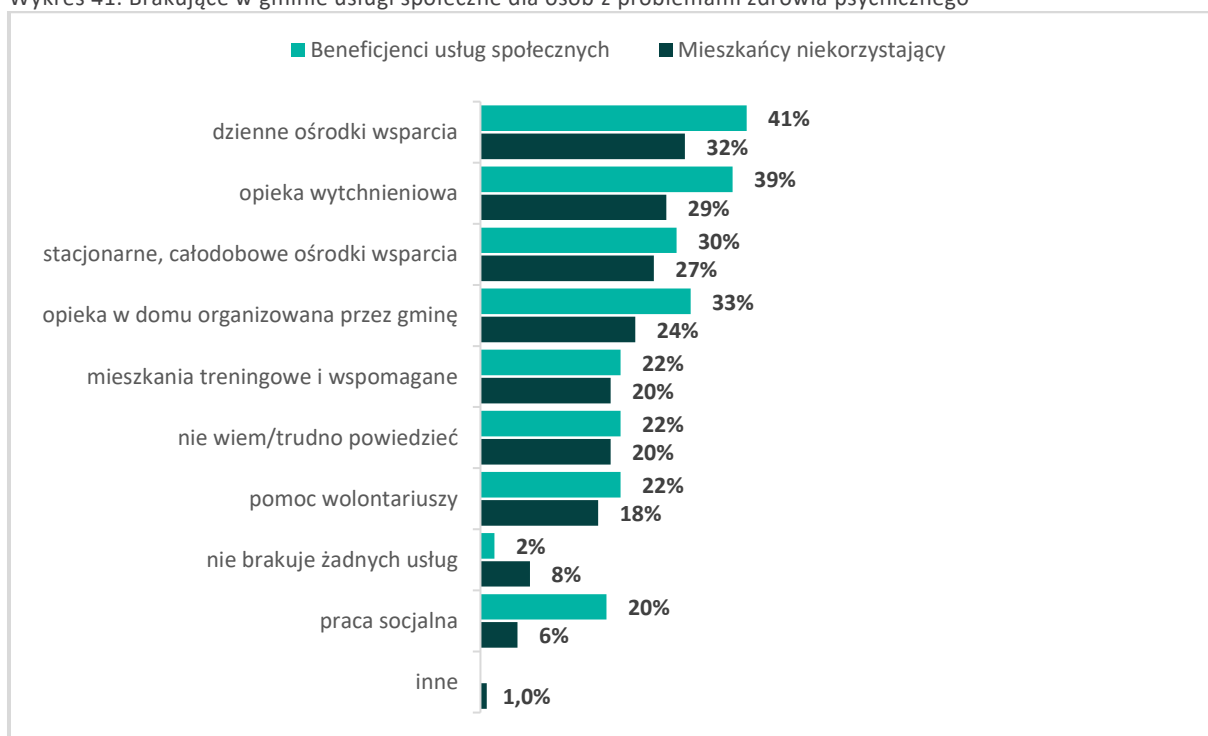
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (100% ankietowanych) wystarczającą pomoc rodziny oraz zbyt wysoką cenę takich usług (po 40% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

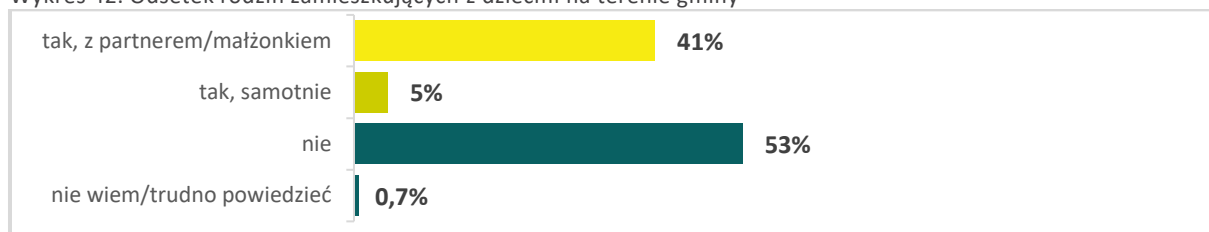
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

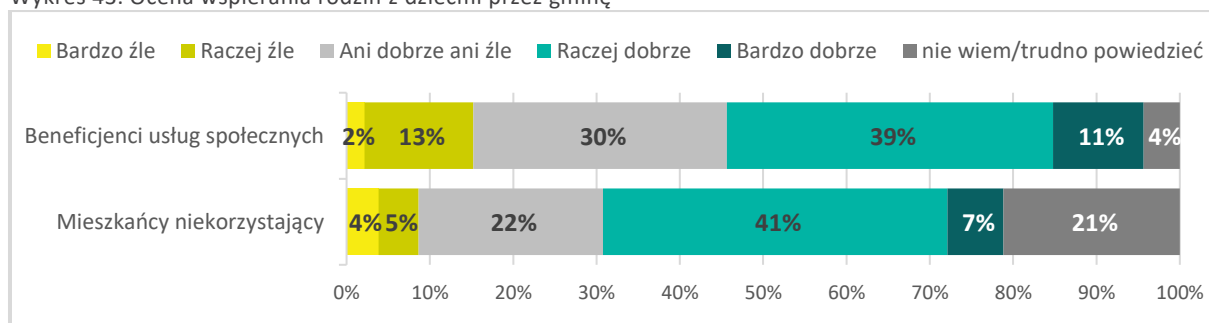
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiązowna 41% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 5% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 53% nie posiada dzieci.

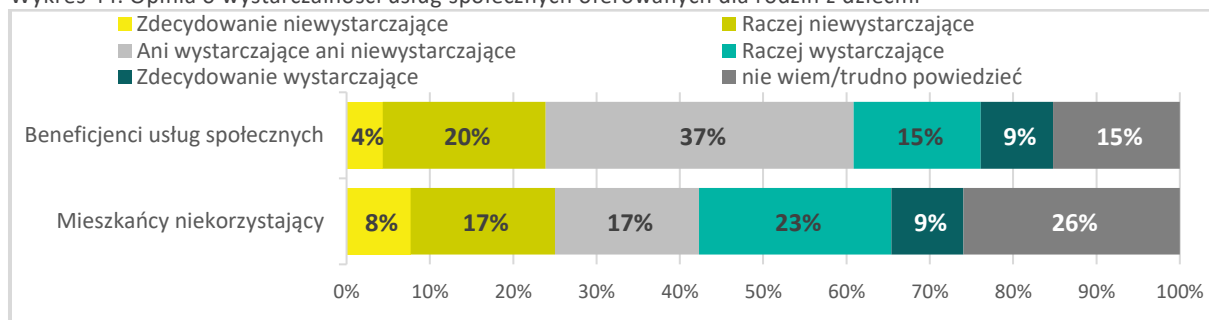
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiązowna dobrze wspiera rodziny z dziećmi (50% beneficjenci usług społecznych, 48% niekorzystający z nich).

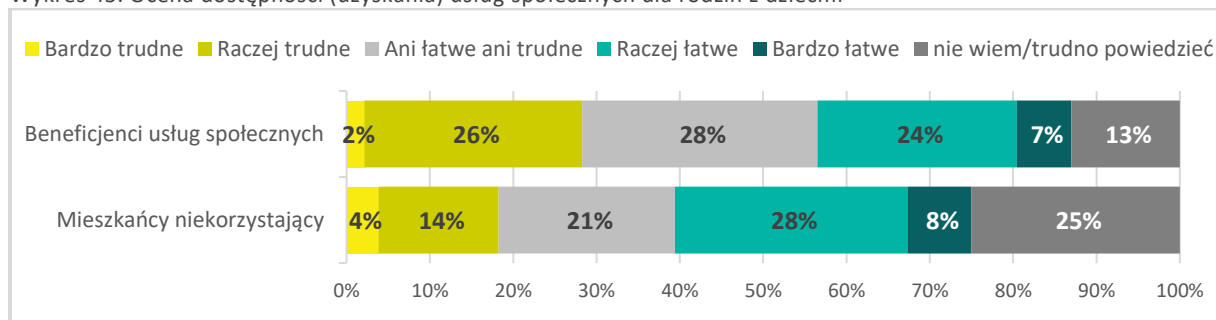
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego raczej przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Wiązowna są wystarczające (24% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

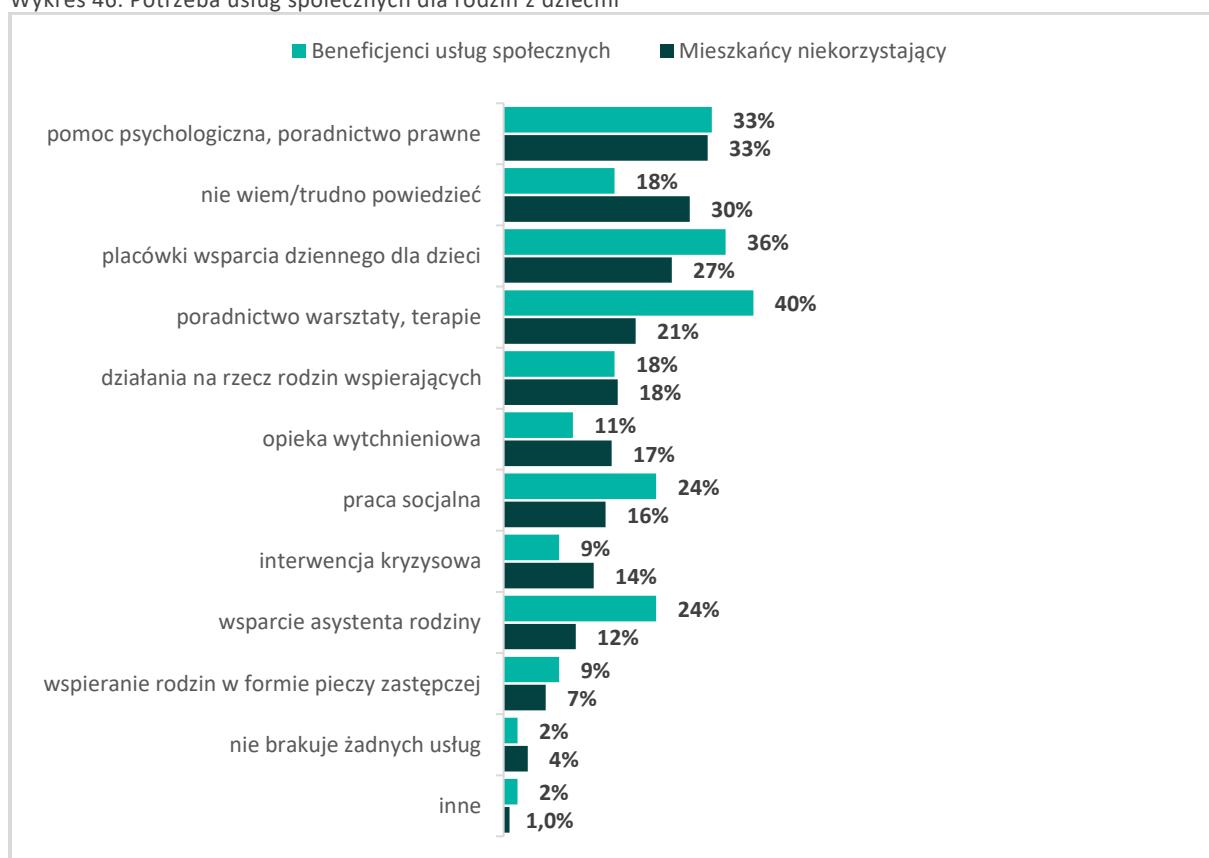
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wiązowna przeważa opinia o tym, że uzyskanie usług dla rodzin z dziećmi jest łatwe (31% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

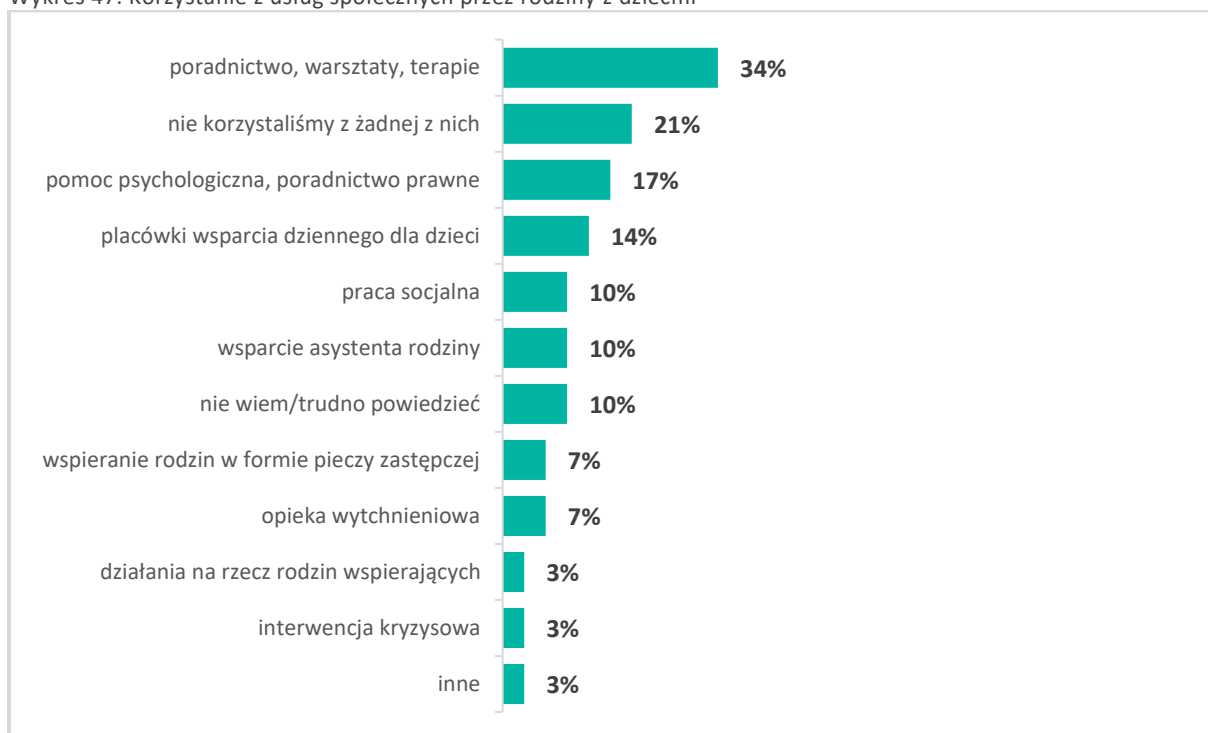

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiązowna najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

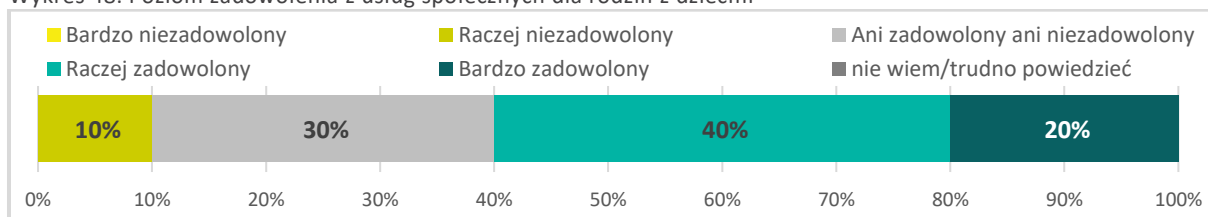

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Wiązowna w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego.

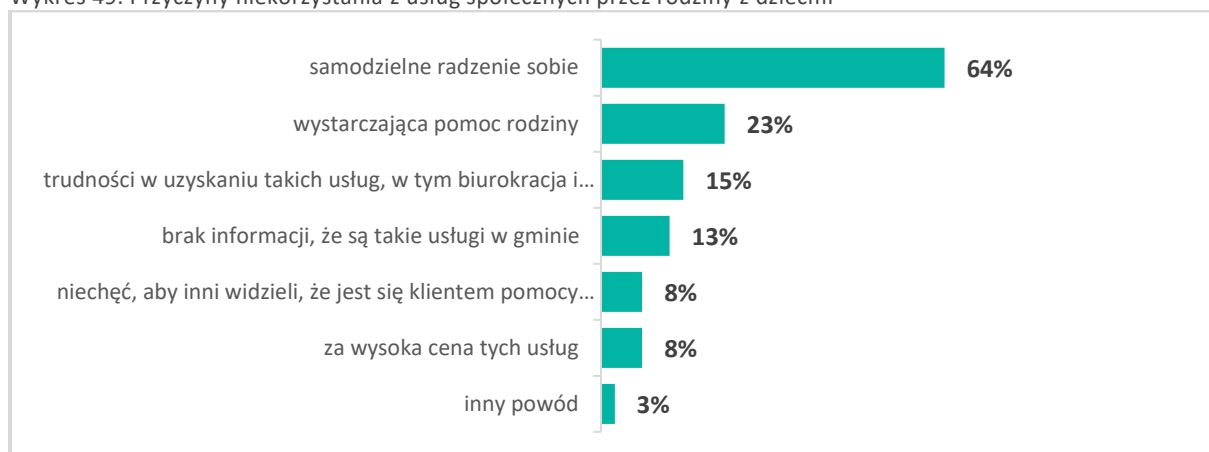
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Wiązowna korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (60% zadowolonych do 10% niezadowolonych).

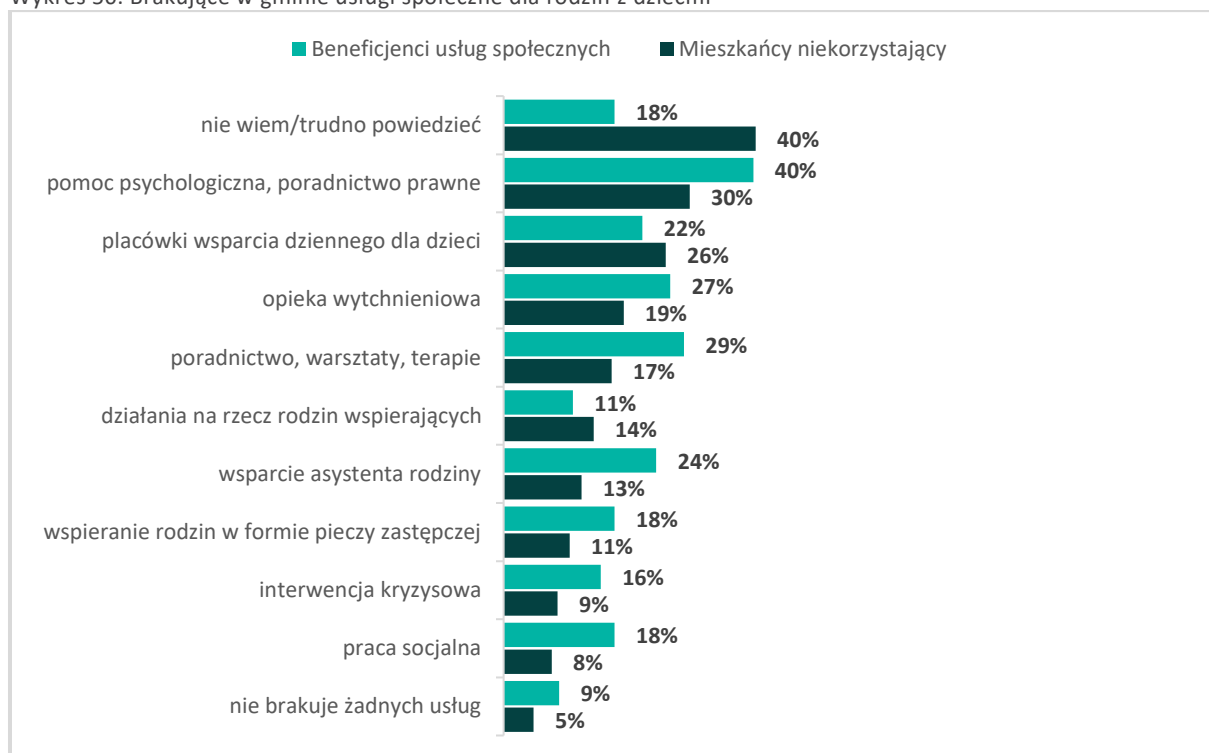
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie z problemami (64% ankietowanych) oraz wystarczająca pomoc rodziny (23% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

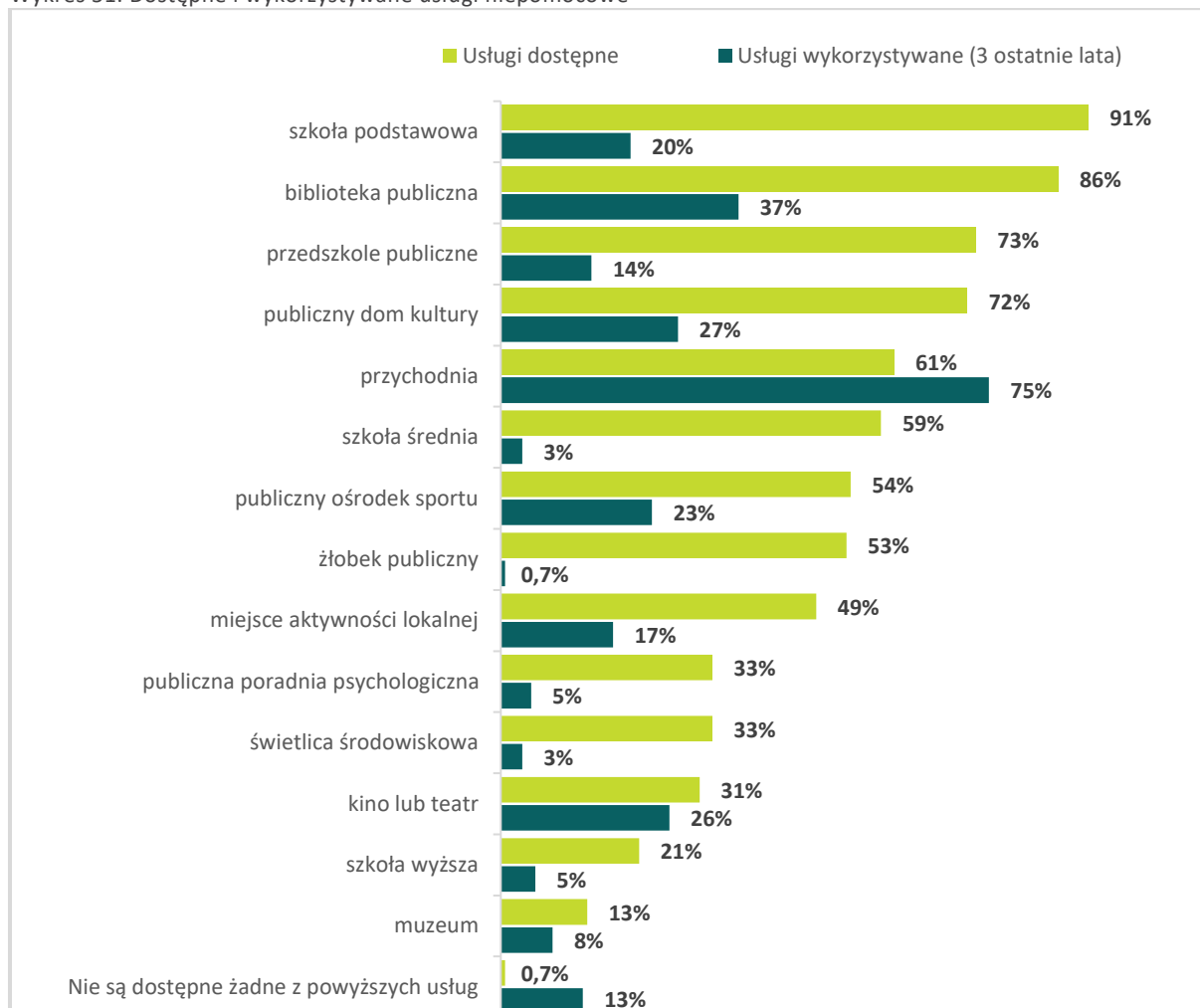
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Wiązowna na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

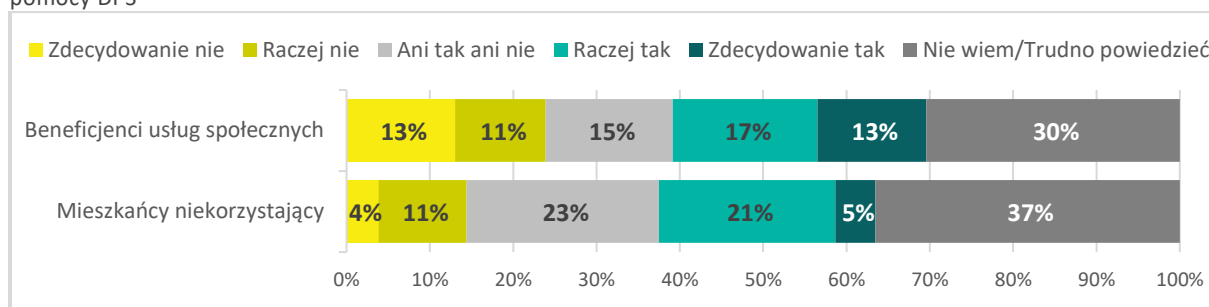
- szkoła podstawowa (91% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (86% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (73% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (72% ankietowanych)
- przychodnia (61% ankietowanych).
- szkoła średnia (59% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (54% ankietowanych)
- żłobek publiczny (53% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (75% badanych) oraz biblioteka (37% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiązowna o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

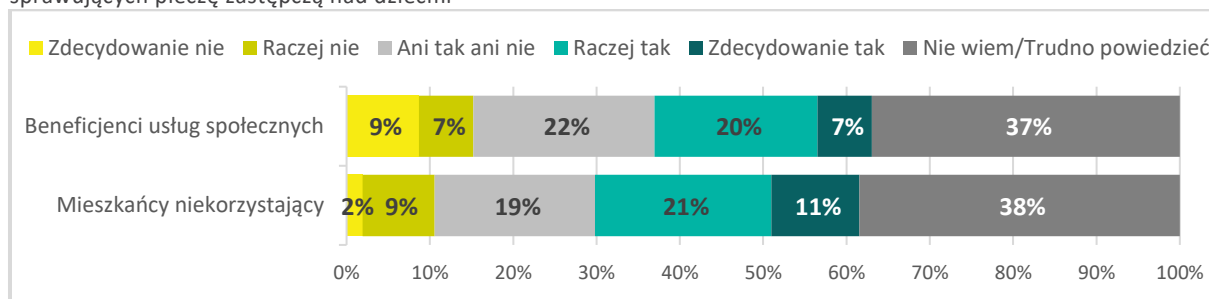
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wiązowna przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (30% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

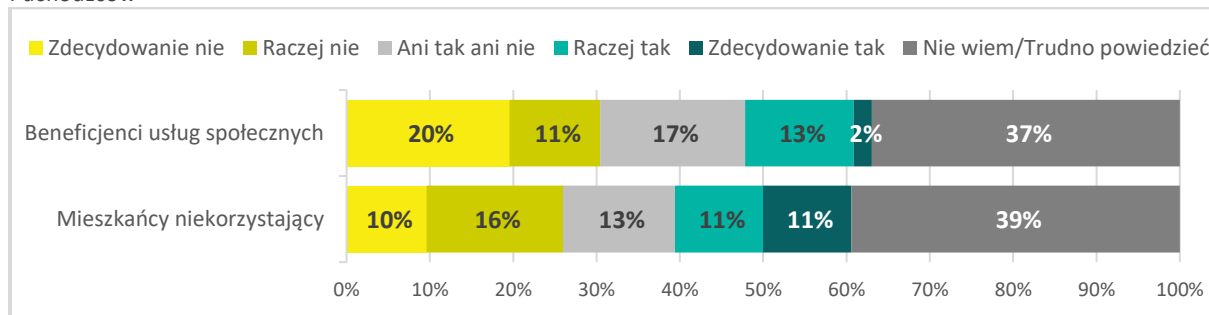
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wiązowna przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (27% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Wiązowna nie ma potrzeby większego zaangażowania przez instytucje powiatowe w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców (31% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE WIĄZOWNA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

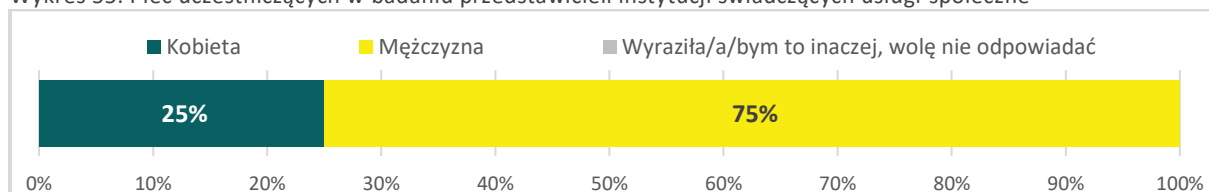
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Wiązowna przeprowadzono 4 wywiady z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Wiązowna.

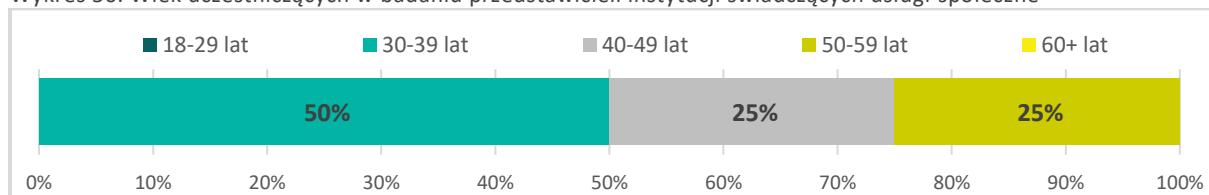
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci byli mężczyźni (stanowili 75% badanych).

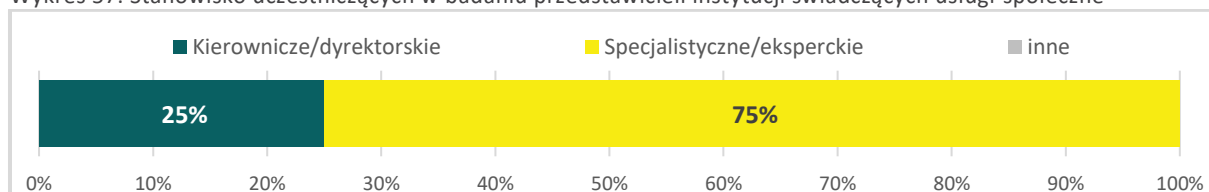
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko trzy grupy wiekowe, wśród których dominującą grupą ankietowanych były osoby w wieku 30-29 lat (50% ankietowanych).

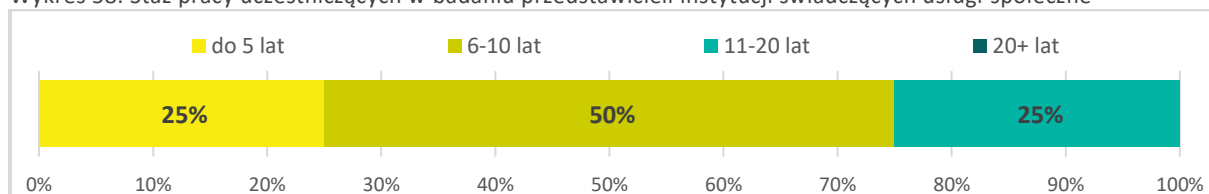
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli specjaliści/eksperti (75% ankietowanych).

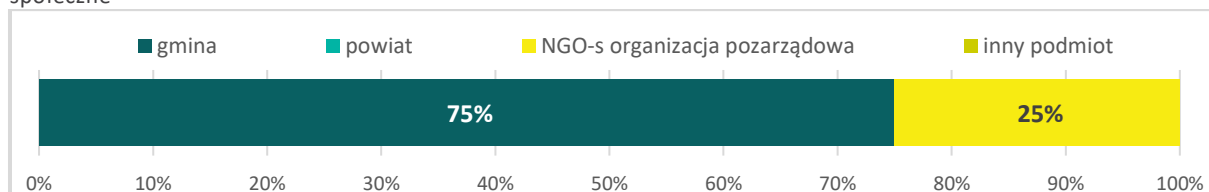
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni trzy grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 6-10 lat (50% ankietowanych).

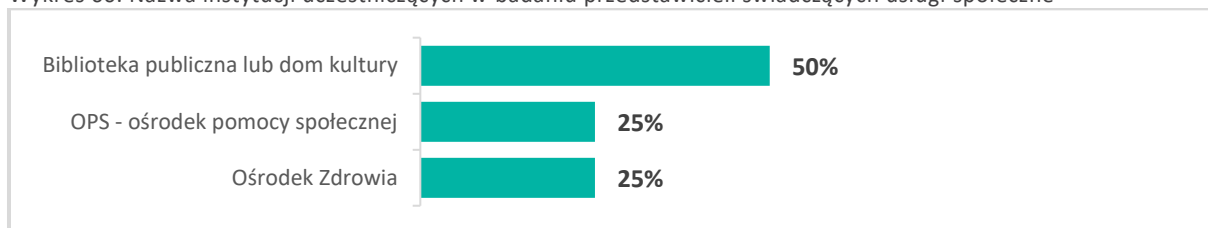
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: gmina i organizacja pozarządowa.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

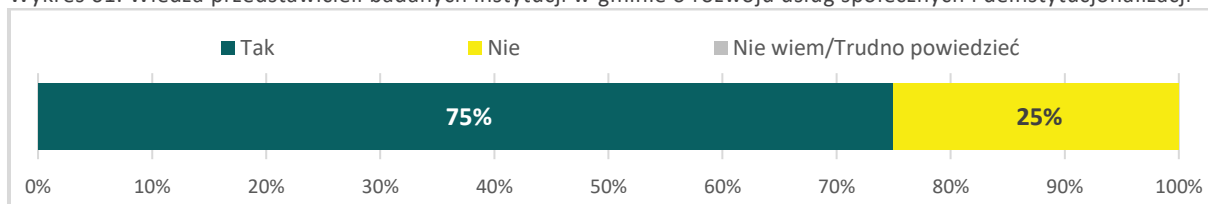
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane trzy podmioty: biblioteka publiczna lub dom kultury, ośrodek pomocy społecznej oraz ośrodek zdrowia.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

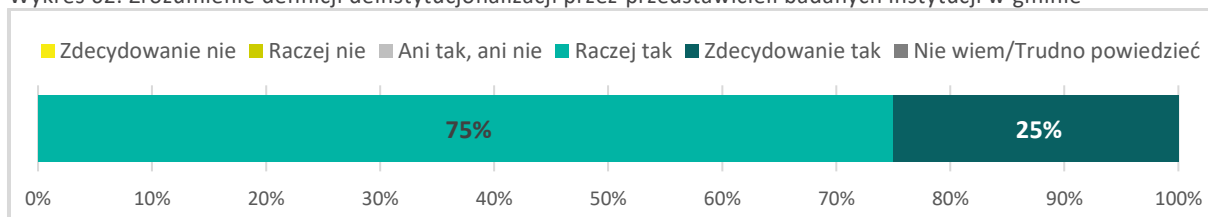
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech na czterech badanych przedstawicieli instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określaną pojęciem deinstytucjonalizacji.

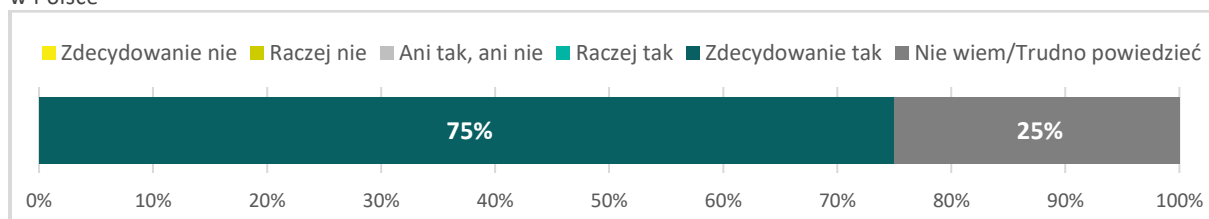
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymusza, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

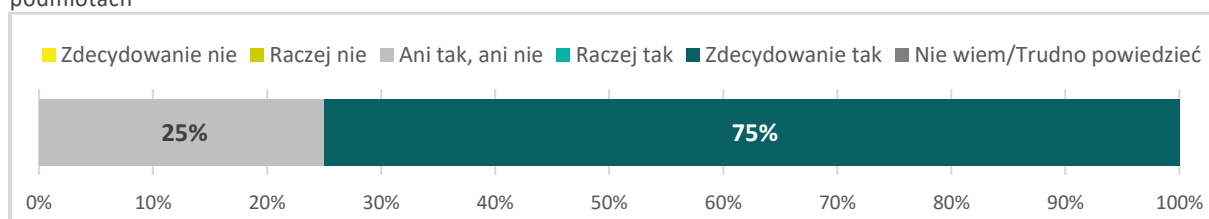
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z czterech przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

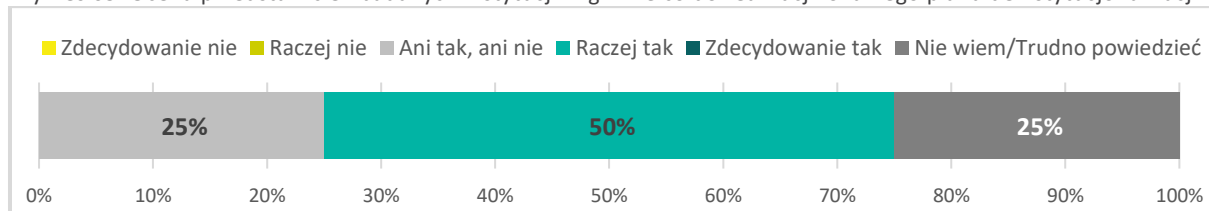
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z czterech przedstawicieli instytucji przyznało, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Według dwóch przedstawicieli badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Wiązowna realizowany jest lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

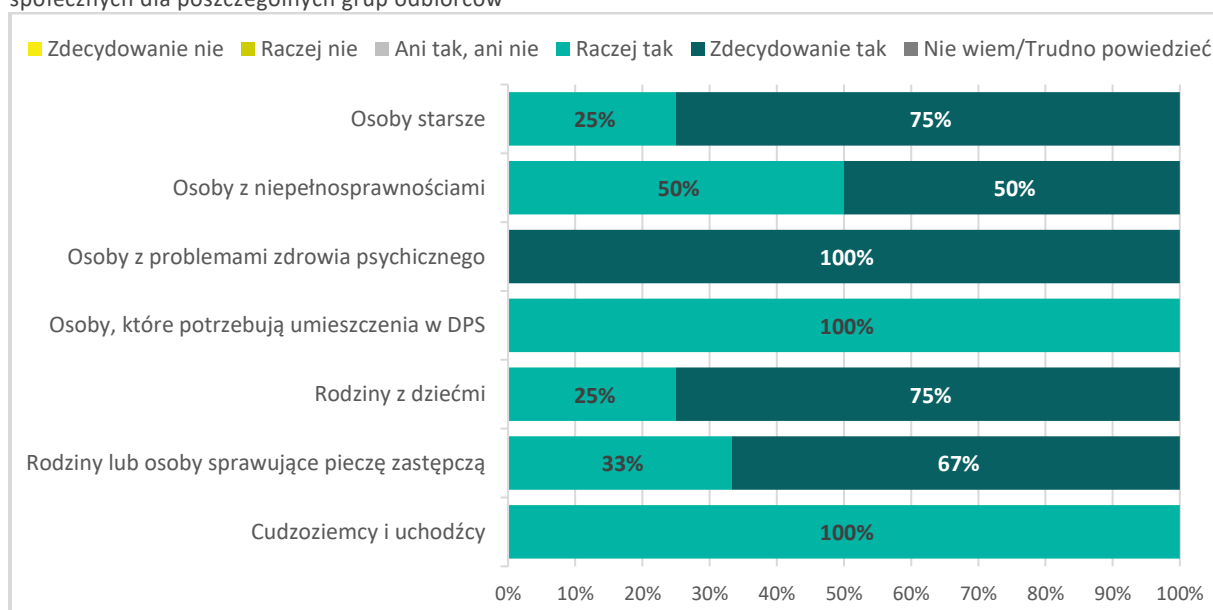
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi oraz rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą.

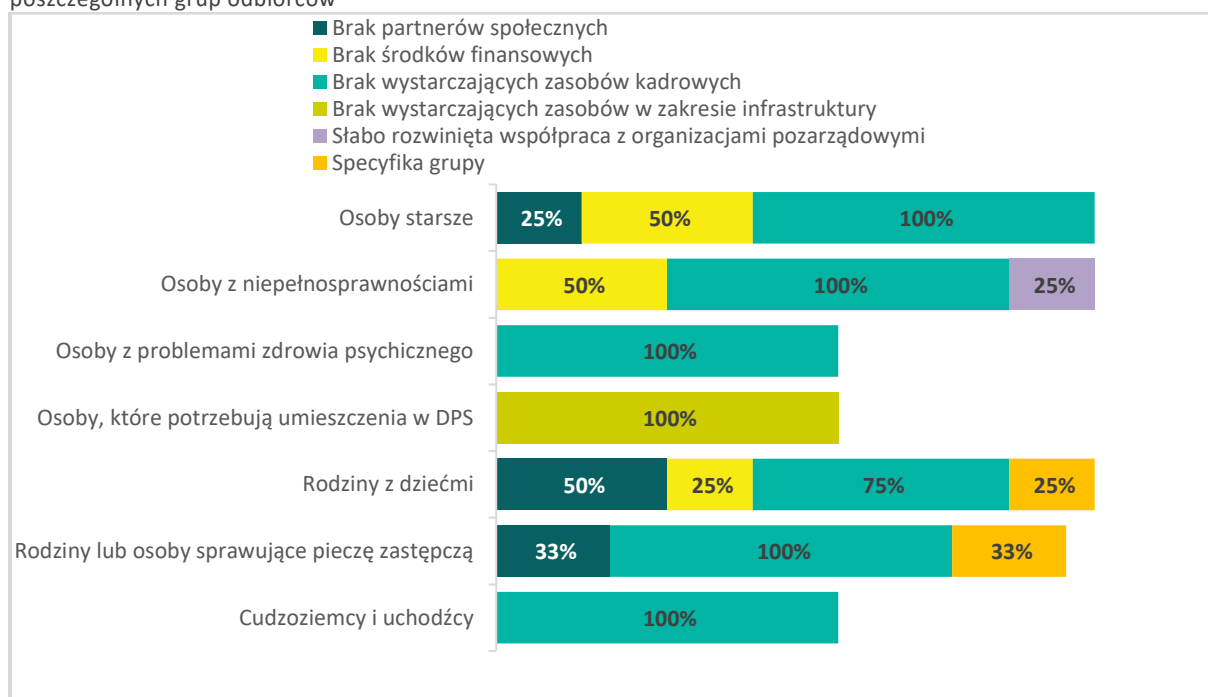
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, rodziny z dziećmi, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

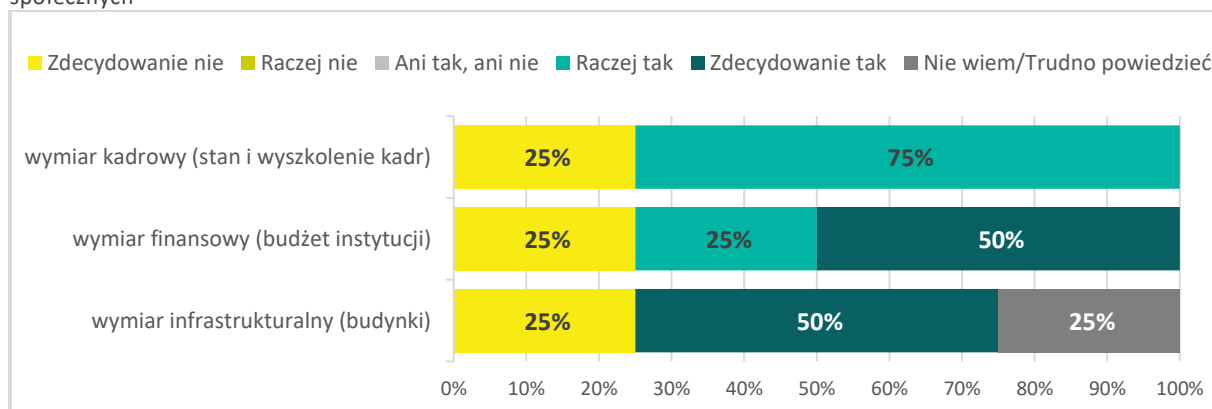
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Wiązowna to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak partnerów społecznych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

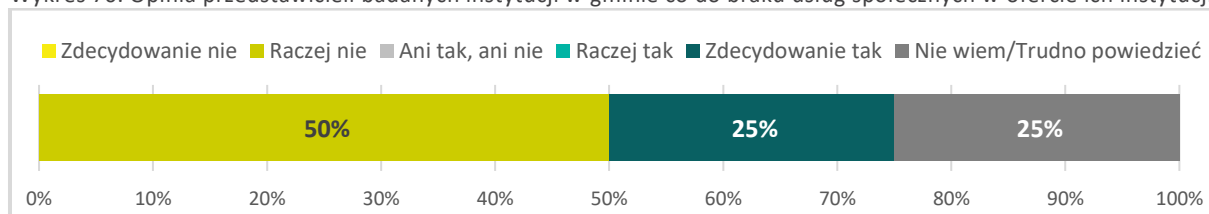
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) –raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej gotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej gotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

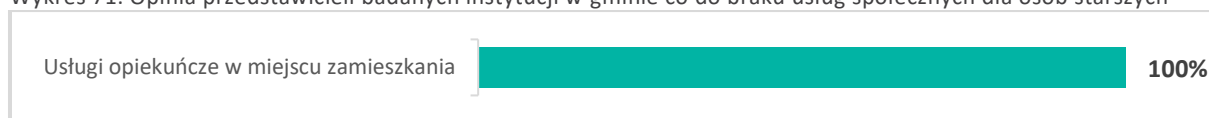
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług nie brakuje usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

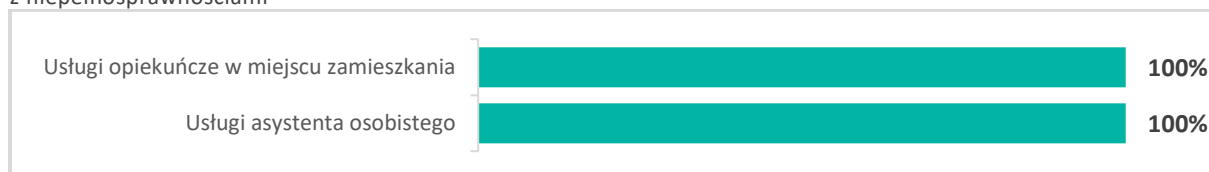
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 3 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

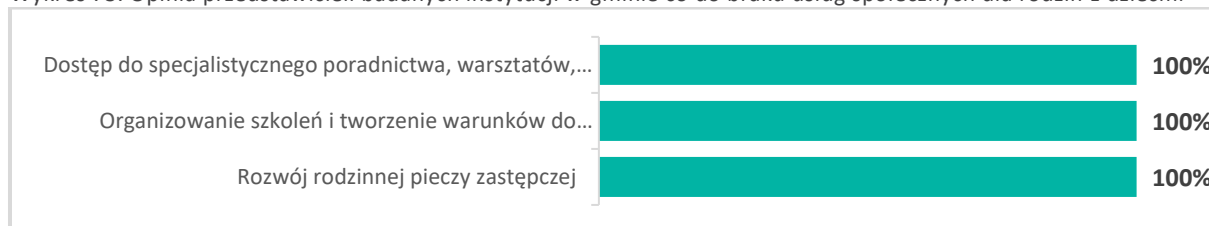
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 3 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz usługi asystenta osobistego.

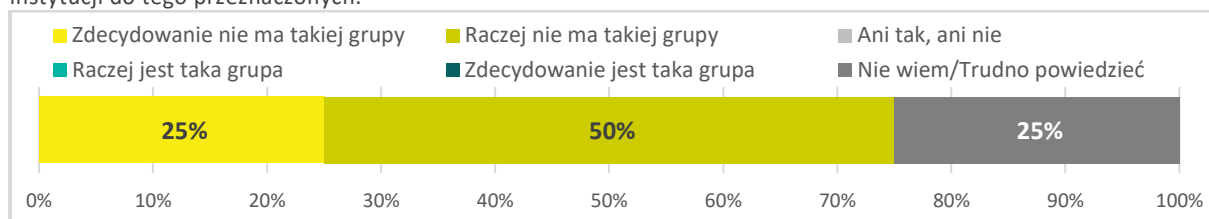
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 3 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii i innych działań wzmacniających rodzinę i podnoszących kompetencje rodzicielskie, organizowania szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających (zawieranie umów) oraz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

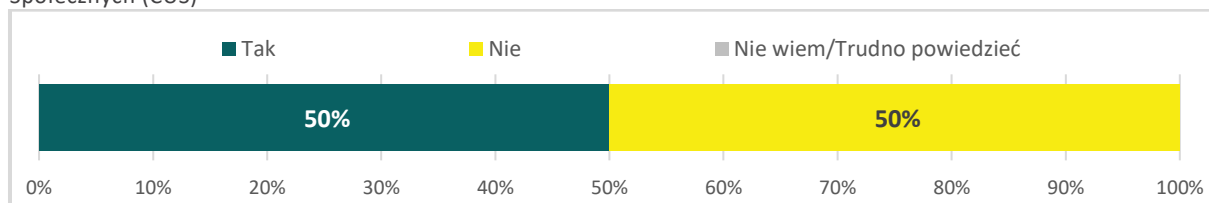
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Wiązowna.

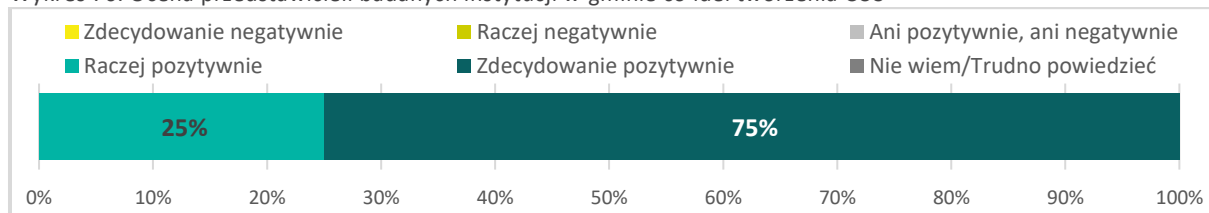
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

2 z 4 przedstawicieli badanych instytucji w gminie Wiązowna słyszało o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

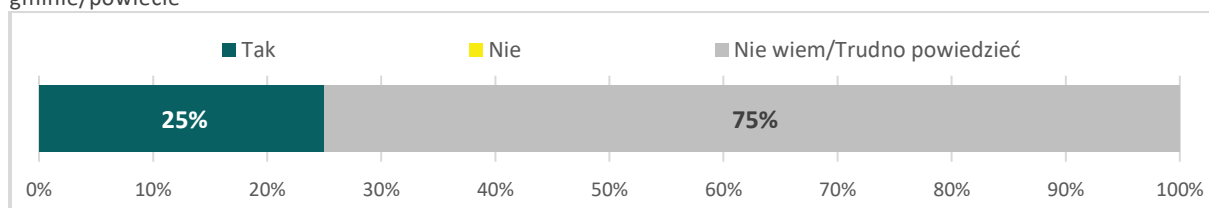

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy

o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Wiązowna.

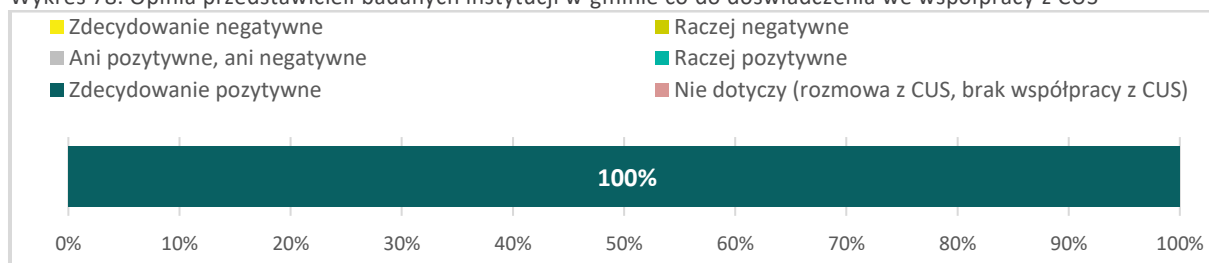
Wykres 77. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z czterech przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS

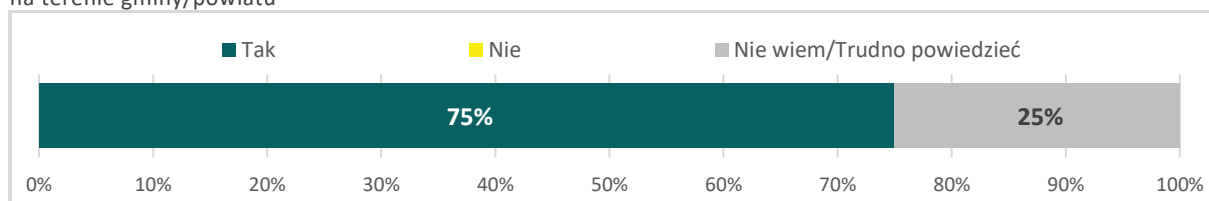
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciel badanych instytucji w gminie pozytywnie ocenił doświadczenia we współpracy z CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Wiązowna.

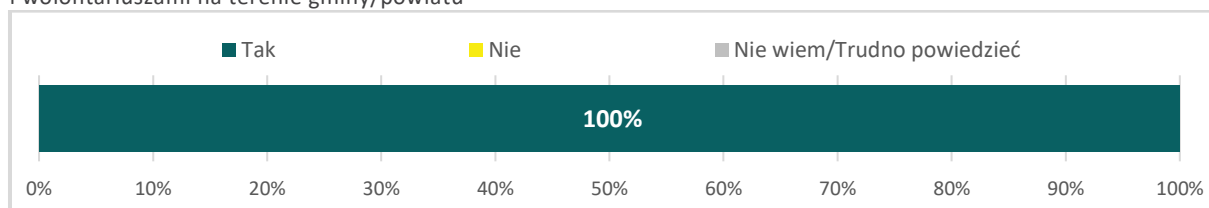
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z czterech przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

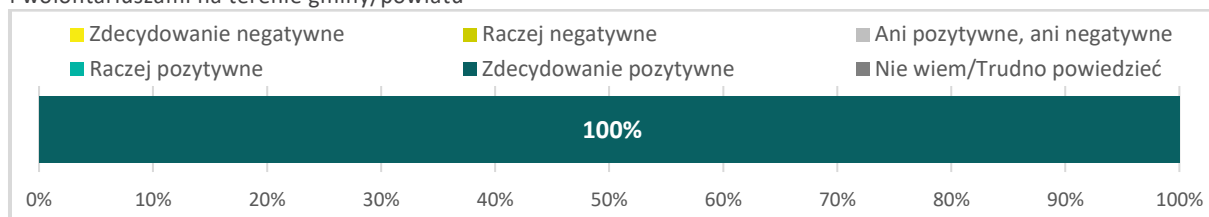
Wykres 80. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklarują doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 81. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Wiązowna w 2023 r.....	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Wiązowna w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Wiązowna w 2023 r.....	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Wiązowna	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Wiązowna.....	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Wiązowna.....	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Wiązowna	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w centrum usług społecznych w gminie Wiązowna w 2023 roku	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	26
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	26
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	26
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	26
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	27
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	27
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	27
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	28
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	28
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	28
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	29
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	29
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	30
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	30
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	30
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	31
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	31
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.	32
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	32
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	32
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	33
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	33
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	34
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	34
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	35
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	35
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	36
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	36
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	36
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	37
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	37
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	37
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	38
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	38

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	39
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	40
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	42
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	42
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	42
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	43
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	43
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	44
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	44
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	45
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	45
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	46
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	47
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	47
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	47
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	50
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	51
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	51
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	52

Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	52
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	52
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	53
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	53
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	54
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.	55
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.	55
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	55
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	55
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	56
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	56
Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.	56
Wykres 77. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	57
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.	57
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	57
Wykres 80. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	58
Wykres 81. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	58